

На основу члан 119, а у вези са чланом 61 Закона о основама система образовања и васпитања („Сл. гласник РС, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020) и члан 27 Закона о основном образовању и васпитању („Сл. гласник РС, бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019 и 27/2018 – др. закон), члан 53 Статута школе бр.761 од 28. 11. 2019. и резултата самовредновања школе, Школски одбор доноси

О Д Л У К У

Усваја се Школски развојни план Основне школе «Жарко Зрењанин» Нови Сад, за период 2020-20204. година.

У Новом Саду, __. јула 2020.

директор школе

председник Школског одбора

мр Жарко Мушицки

Милош Ђурувија

Основна школа „Жарко Зрењанин“

Нови Сад

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ

јул, 2020.

Уводна реч

Школски програм је стратешки документ којим свака школа истиче своје посебности и оквире рада. Заједно са оним делом који је законом прописана обавеза, то чини начин развоја сваке школе у односу на локалну заједницу којој школа припада.

Имати стратегију значи имати визију напретка, план пута којим желимо да идемо и решења која тражимо. Ми смо нашу стратегију правили дуго и темељно. Проценили смо сопствене снаге, препознали слабости и заједнички дошли до предлога решења како би требало да радимо и ка којим циљевима да стремимо. Узели смо у обзир и околности у којима смо завршили ову наставну годину и шта све може да чини одступања од планираног. Ситуација је много и питања је безброј. Међутим, оно на шта можемо да утичемо је воља – да дамо све од себе и да останемо школа у коју родитељи радо уписују своју децу. Без обзира како ће почети следећа школска година, дужни смо да нашим ђацима обезбедимо најбоље могуће образовање.

Као и до сада, циљеви су нам високи, планови амбициозни, а ми ћемо дати све од себе да се они и остваре. Позивамо родитеље да се укључе у планирање школског живота. Локалној заједници нудимо заједничке пројекте. Конкуришемо на међународне пројекте. Колико ће неко учествовати у школском животу, ствар је њиховог избора и интересовања. Ми ћемо наш део посла обавити, сигуран сам, најбоље што можемо. Оно што не зависи од нас, не можемо да променимо, али можемо да се прилагодимо што је могуће боље и лакше.

У сваком пројекту и свакој иновацији у школи водимо се искључиво интересима ученика, родитеља и наставника. Поклонићемо посебну пажњу и талентима зато што можемо више и боље - увек: **„Другачији, зато што је различитост снага!“**

директор Жарко Мушицки, с. р.

САДРЖАЈ

Школског програма

1.	Циљеви Школског програма	5
1.1.	Оквир за доношење Школског програма	5
1.2.	Циљеви	6
	Програми наставе и учења оријентисани на исходе	8
	Препоруке за планирање образовно-васпитне праксе	10
	Препоруке за праћење и вредновање образовно-васпитне праксе	12
	Препоруке за припрему индивидуалног образовног плана за ученике којима је потребна додатна образовна подршка	13
	Индивидуални образовни план за социјално ускраћене ученике и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом	13
	Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима	14
	НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА	15
	Начин прилагођавања програма предмета од значаја за националну мањину	15
	Реализација пројектне наставе	16
	Остваривање ваннаставних активности	19
2.	План наставе и учења основног образовања и васпитања	
2.1.	Програм наставе и учења обавезних и изборних предмета по разредима од првог до четвртог, са начинима и поступцима за њихово остваривање	22
3.	План наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања	23
3.1.	Програм наставе и учења обавезних и изборних предмета по разредима од петог до осмог, са начинима и поступцима за њихово остваривање	26
3.2.	Обавезни изборни наставни предмети од петог до осмог разреда	27
4.	Програм допунске, додатне и припремне наставе	27
4.1.	Програм допунске наставе	27
4.2.	Програм додатне наставе	34
4.3.	Програм припремне наставе	45
5.	Програм културних активности школе	48
6.	Програм школског спорта и спортских активности	56

7.	Програм заштите од насиља, дискриминације, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања	61
8.	Програм слободних (ваннаставних) активности ученика	64
9.	Акциони план професионалне оријентације	69
10.	Програм здравствене заштите	71
11.	Програм социјалне заштите	75
12.	Програм заштите животне средине	76
13.	Програм сарадње са локалном самоуправом и сарадња са другим школама	82
14.	Програм сарадње са породицом	92
16.	Програм рада школске библиотеке	98
17.	Начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад	104
18.	Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по ИОП	105
19.	Програм безбедности и здравља на раду	105
20.	Програм за стицање елементарних знања из српског језика за децу која су школу похађала, односно живела у иностранству	109
21.	Правилник о безбедности	111
22.	Правилник о награђивању и похваљивању ученика и запослених	120
23.	Модернизација наставног процеса и увођење модерних наставних метода и облика рада	123
24.	Пројектне активности школе	124
25.	Програм стручног усавршавања	125
26.	Самовредновање школе	126
27.	Евалуација школског програма	135
28.	Завршне одредбе	136

1. Циљеви Школског програма

1.1. Оквир за доношење Школског програма:

Школски програм Основне школе „Жарко Зрењанин“ Нови Сад за период 2015-2019. (у даљем тексту Школски програм) има циљеве, исходе и принципе на којима је заснован.

Оквир за доношење Школског програма:

➤ **Закон о основама система образовања и васпитања** („Сл. гласник РС, бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 27/2018 – др. закон и 6/2020) чл. 61: Школским програмом обезбеђује се остваривање принципа, циљева и стандарда постигнућа, према потребама ученика и родитеља, односно старатеља и локалне заједнице.

➤ **Закон о основном образовању и васпитању** („Сл. гласник РС, бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019 и 27/2018 – др. закон) члан 27 чл. 3: Школа обавља делатност основног образовања и васпитања остваривањем школског програма, у школском и другом простору, организовањем издвојеног одељења школе.

➤ **Закон о основном образовању и васпитању** („Сл. гласник РС, бр. 55/2013, 101/2017, 10/2019 и 27/2018 – др. закон) члан 27: Школски програм утемељен је на начелима:

- 1) усмерености на процесе и исходе учења;
- 2) заснованости на стандардима, уз систематско праћење и процењивање квалитета програма;
- 3) уважавања узрасних карактеристика у процесу стицања знања и вештина, формирања ставова и усвајања вредности код ученика;
- 4) хоризонталне и вертикалне повезаности у оквиру предмета и између различитих наставних предмета;
- 5) поштовања индивидуалних разлика међу ученицима у погледу начина учења и брзине напредовања, као и могућности личног избора у слободним активностима;

- 6) заснованости на партиципативним, кооперативним, активним и искуственим методама наставе и учења;
- 7) уважавања искуства, учења и знања која ученици стичу ван школе и њихово повезивање са садржајима наставе;
- 8) развијања позитивног односа ученика према школи и учењу, као и подстицања учениковог интересовања за учење и образовање у току целог живота;
- 9) коришћења позитивне повратне информације, похвале и награде као средства за мотивисање ученика;
- 10) уважавање узрасних карактеристика у процесу психофизичког развоја обезбеђивањем услова за живот и рад у школи.
 - Развојни план школе
 - Резултати самовредновања
 - Анкетирање родитеља
 - Интервјуи са ученицима
 - Планови школских тимова
 - Пројекти које је предложио директор

1.2. Циљеви

Циљеви основног образовања и васпитања су:

- 1) обезбеђивање добробити и подршка целовитом развоју ученика;
- 2) обезбеђивање подстицајног и безбедног окружења за целовити развој ученика, развијање ненасилног понашања и успостављање нулте толеранције према насиљу;
- 3) свеобухватна укљученост ученика у систем образовања и васпитања;
- 4) развијање и практиковање здравих животних стилова, свести о важности сопственог здравља и безбедности, потребе неговања и развоја физичких способности;
- 5) развијање свести о значају одрживог развоја, заштите и очувања природе и животне средине и еколошке етике, заштите и добробити животиња;

- 6) континуирано унапређивање квалитета процеса и исхода образовања и васпитања заснованог на провереним научним сазнањима и образовној пракси;
- 7) развијање компетенција за сналажење и активно учешће у савременом друштву које се мења;
- 8) пун интелектуални, емоционални, социјални, морални и физички развој сваког ученика, у складу са његовим узрастом, развојним потребама и интересовањима;

- 9) развијање кључних компетенција за целоживотно учење, развијање међупредметних компетенција за потребе савремене науке и технологије;
- 10) развој свести о себи, развој стваралачких способности, критичког мишљења, мотивације за учење, способности за тимски рад, способности самовредновања, самоиницијативе и изражавања свог мишљења;
- 11) оспособљавање за доношење ваљаних одлука о избору даљег образовања и занимања, сопственог развоја и будућег живота;
- 12) развијање осећања солидарности, разумевања и конструктивне сарадње са другима и неговање другарства и пријатељства;
- 13) развијање позитивних људских вредности;
- 14) развијање компетенција за разумевање и поштовање права детета, људских права, грађанских слобода и способности за живот у демократски уређеном и праведном друштву;
- 15) развој и поштовање расне, националне, културне, језичке, верске, родне, полне и узрастне равноправности, развој толеранције и уважавање различитости;
- 16) развијање личног и националног идентитета, развијање свести и осећања припадности Републици Србији, поштовање и неговање српског језика и матерњег језика, традиције и културе српског народа и националних мањина, развијање интеркултуралности, поштовање и очување националне и светске културне баштине;
- 17) повећање ефикасности употребе свих ресурса образовања и васпитања, завршавање образовања и васпитања у предвиђеном року са минималним продужетком трајања и смањеним напуштањем школовања;

18) повећање ефикасности образовања и васпитања и унапређивање образовног нивоа становништва Републике Србије као државе засноване на знању.

Програми наставе и учења оријентисани на исходе

Структура програма свих предмета је конципирана на исти начин. На почетку се налази циљ учења предмета за први циклус образовања и васпитања. У табели која следи, у првој колони, дефинисани су предметни исходи за крај првог разреда, у другој колони дате су области и/или теме, а у трећој се налазе предметни садржаји. Иза табеле налазе се препоруке за остваривања наставе и учења конкретног предмета под насловом Упутство за дидактичко-методичко остваривање програма.

Програми наставе и учења засновани су на општим циљевима и исходима образовања и васпитања и потребама и могућностима ученика првог разреда. Усмерени су на процес и исходе учења, а не на саме садржаје који сада имају другачију функцију и значај. Садржаји више нису циљ сами по себи, већ су у функцији остваривања исхода који су дефинисани као функционално знање ученика тако да показују шта ће ученик бити у стању да учини, предузме, изведе, обави захваљујући знањима, ставовима и вештинама које је градио и развијао током једне године учења конкретног предмета. Овако конципирани програми подразумевају да оствареност исхода води ка развијању компетенција, и то како општих и специфичних предметних, тако и кључних. Прегледом исхода који су дати у оквиру појединих програма наставе и учења може се видети како се постављају темељи развоја кључних и општих међупредметних компетенција које желимо да наши ученици имају на крају основног образовања. Та потреба да се образовање и васпитање усмере ка развијању компетенција један је од разлога увођења и пројектне наставе као облика образовно-васпитног рада. Пројектна настава се у данашње време све више фокусира на остваривање образовних стандарда и исхода и, како показују резултати најновијих истраживања, прати друштвене промене својом усмереношћу на развијање знања и способности ученика кроз активности планирања, истраживања и тимског рада у оквиру предметног и

међупредметног повезивања садржаја. Поред тога, једна од битних особина савременог приступа пројектном раду у настави односи се на коришћење ИКТ у пројектним активностима што обезбеђује ефикасније учење и развијање знања, али и развијање понашања правилног и безбедног коришћења рачунара и интернета. Детаљније препоруке за планирање и остваривање пројектне наставе дате су у поглављу 7 – Упутство за реализацију пројектне наставе.

На путу остваривања циља и исхода кључна је улога наставника који добија значајан простор за слободу избора и повезивање садржаја, метода наставе и учења и активности ученика. Оријентација на процес учења и исходе брига је не само о резултатима, већ и начину на који се учи, односно како се гради и повезује знање у смислене целине, како се развија мрежа појмова и повезује знање са практичном применом.

Програми наставе и учења намењени су, пре свега, наставницима који непосредно раде са ученицима, али и онима који на посредан начин узимају учешће у образовању и васпитању. Зато треба имати у виду да терминологија, која је коришћена у програмима наставе и учења, није намењена ученицима и треба је приликом дефинисања конкретних наставних јединица, било за непосредан рад са ученицима, било за потребе уџбеничких и дидактичких материјала, прилагодити узрасту ученика. Програми наставе и учења су наставницима полазна основа и педагошко полазиште за развијање образовно-васпитне праксе: за планирање годишњих и оперативних планова, непосредну припрему за рад као и оквир за преиспитивање праксе развијања планова, остваривања и вредновања наставе и учења кроз сопствена промишљања и разговор са колегама.

Препоруке за планирање образовно-васпитне праксе

Образовно-васпитна пракса је сложена, променљива и не може се до краја и детаљно унапред предвидети. Она се одвија кроз динамичну спрегу међусобних односа и различитих активности у социјалном и физичком окружењу, у јединственом контексту конкретног одељења, конкретне школе и конкретне локалне заједнице. Зато, уместо израза реализовати програм,

боље је рећи да се на основу датог програма планира и остварује настава и учење које одговара конкретним потребама одељења.

Рад са ученицима првог разреда захтева уважавање њихових узрасних карактеристика као и чињенице да је то њихов први сусрет са школом. Треба имати у виду да су та иста деца, сада ученици првог разреда, у предшколском периоду учила кроз игру, у интеракцији са социјалним и физичким окружењем. Они имају знања која су развили у свакодневним животним ситуацијама, умеју да изведу различите активности, умеју нешто да направе, неке задатке да реше, могу и желе да постављају питања, да саопште оно што знају, што су искусили и доживели. Та њихова спонтана искуствена знања треба повезивати са научним знањима која се садржајима школских предмета уводе у наставу. У том повезивању могуће је и потребно бирати садржаје и методе рада којима се стварају ситуације које су погодне да се ученик води кроз зону наредног развоја у различитим областима знања и функционисања. Настава треба да обезбеди сигурну, подстицајну и подржавајућу средину за учење у којој се негује атмосфера интеракције и однос уважавања, сарадње, одговорности и заједништва.

Полазећи од датих предметних исхода и садржаја од наставника се очекује да дати програм контекстуализује према потребама конкретног одељења имајући у виду карактеристике ученика, уџбенике и друге наставне материјале које ће користити, техничке услове, наставна средства и медије којима школа располаже као и друге ресурсе школе и локалне средине.

Приликом планирања наставе и учења потребно је руководити се:

- индивидуалним разликама међу ученицима у погледу начина, темпа учења и брзине напредовања;
- интегрисаним приступом у којем постоји хоризонтална и вертикална повезаност унутар истог предмета и различитих предмета;
- партиципативним и кооперативним активностима које омогућавају сарадњу;
- превасходно активним и искуственим методама наставе и учења;
- уважавањем свакодневног искуства и знања које је ученик изградио ван школе, повезивањем активности и садржаја учења са животним искуствима ученика и подстицањем примене наученог и свакодневном животу;

- неговањем радозналости, одржавањем и подстицањем интересовања за учење и континуирано сазнавање;
- редовним и осмишљеним прикупљањем релевантних података о напредовању ученика, остваривању предметних исхода и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Полазећи од датих исхода и садржаја наставник најпре, као и до сада, креира свој годишњи (глобални) план рада из кога касније развија своје оперативне планове. Како су исходи дефинисани за крај наставне године, наставник треба да их операционализује прво у оперативним плановима, а потом и на нивоу конкретне наставне јединице. Од њега се очекује да за сваку наставну јединицу дефинише пирамиду исхода на три нивоа: оне које би сви ученици требало да достигну, оне које би већина ученика требало да достигне и оне које би требало само неки ученици да достигну. На овај начин постиже се индиректна веза са стандардима на три нивоа постигнућа ученика. При планирању треба, такође, имати у виду да се исходи разликују. Неки се лакше и брже могу остварити, али је за већину исхода потребно више времена и више различитих активности (то се посебно односи на вештине).

Након искуства коришћења различитих дидактичких материјала у предшколском васпитању и образовању, ученици се у првом разреду по први пут сусрећу са уџбеницима. Зато је важно оспособљавати их од почетка за њихово правилно коришћење, као и упућивати их на друге изворе информација, а све у циљу достизања дефинисаних исхода.

Такође, први разред даје основу за изградњу компетенције за учење учења. Ученик коришћењем претходних знања и вештина постепено овладава и вештинама планирања, коришћења различитих информација као и применом знања и вештина у различитим ситуацијама.

Препоруке за праћење и вредновање образовно-васпитне праксе

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика, које је у првом разреду описно, само је део праћења и вредновања образовно-васпитне

праксе. Резултате целокупног праћења и вредновања наставник узима као основу за планирање наредних корака у раду са ученицима и развијању своје образовно-васпитне праксе.

Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Потребно је да наставник континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити прилагођена, довољно јасна и информативна како би имала улогу подстицајне повратне информације. Повратна информација треба да буде увремењена, дата током или непосредно након обављања неке активности; треба да буде конкретна, да се односи на активности и продукте ученика, а не на његову личност и да буде позитивно интонирана, односно да прво садржи оне елементе који су за похвалу, а тек потом оне које би ученик требало да развија и унапређује. Оно започиње иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази и у односу на који ће се процењивати његов даљи ток напредовања. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.

Препоруке за припрему индивидуалног образовног плана за ученике којима је потребна додатна образовна подршка

Индивидуални образовни план за социјално ускраћене ученике и ученике са сметњама у развоју и инвалидитетом

Индивидуални образовни план се припрема за ученике којима је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, каснијег

укључивања у школовање, недовољног познавања језика и других разлога потребна додатна образовна подршка. Циљ индивидуалног образовног плана јесте постизање оптималног укључивања таквих ученика у редован образовно-васпитни рад и њихово осамостаљивање у вршњачком колективу. За сваког ученика појединачно, према његовим специфичним потребама и могућностима, припрема се прилагођен начин образовања који обухвата индивидуални образовни план, програм и начин рада који садрже: 1) дневни распоред активности часова наставе у одељењу; 2) дневни распоред рада са лицем које пружа додатну подршку и учесталост те подршке; 3) циљеве образовно-васпитног рада; 4) посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање; 5) програм по предметима, у коме је прецизирано који садржаји се обрађују у одељењу, а који у раду са додатном подршком; 6) индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада. Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог стручног тима за инклузивно образовање. Тим за инклузивно образовање чине наставник разредне наставе, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби педагошки асистент и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика. Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.

5.2. Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима
За ученике са изузетним способностима припрема се индивидуални образовни план, програм и начин рада којим се утврђује обogaћен начин образовања и васпитања који садржи: 1) дневни распоред активности часова наставе у одељењу; 2) дневни распоред рада са лицем које пружа додатну подршку и учесталост те подршке; 3) циљеве образовно-васпитног рада; 4) посебне стандарде постигнућа и прилагођене стандарде за поједине или све предмете са образложењем за одступање; 5) програм по предметима, прецизирано који садржаји се обрађују у одељењу, а који у раду са додатном

подршком; 6) индивидуализован начин рада наставника, избор адекватних метода и техника образовно-васпитног рада.

Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима

За ученике са изузетним способностима, школа обезбеђује израду, доношење и остваривање индивидуалног образовног плана којим се врши проширивање и продубљивање садржаја учења (ИОП 3). Индивидуални образовни план је посебан акт који у овом случају има за циљ оптимални развој и задовољавање образовно-васпитних потреба ученика који постижу резултате који превазилазе очекивани ниво образовних постигнућа.

Индивидуални образовни план за ученике са изузетним способностима укључује:

1) податке о ученику и податке о тиму за додатну подршку 2) педагошки профил ученика, у којем су описане његове јаке стране и потребе за подршком; 3) план мера индивидуализације, којим се предлажу одређени видови прилагођавања наставе (простора и услова, метода рада, материјала и учила) специфичним потребама ученика и 4) персонализовани програм наставе и учења, којим се предвиђени облици додатне подршке операционализују у низ конкретних задатака и корака, и спецификује распоред, трајање, реализатори и исходи сваке активности, 5) податке о праћењу и вредновању ИОП-а и 6) сагласност родитеља.

Индивидуални образовни план доноси педагошки колегијум на предлог тима за инклузивно образовање, односно тима за пружање додатне подршке ученику. Тим за пружање додатне подршке чине: наставник предметне наставе, стручни сарадник школе, родитељ/старатељ, а по потреби и стручњак ван школе, на предлог родитеља/старатеља. Родитељ/старатељ даје сагласност за спровођење индивидуалног образовног плана. Наставник при планирању свог рада у одељењу усклађује свој план са индивидуалним образовним планом ученика, укључујући мере и активности предвиђене индивидуалним образовним планом. Он се остварује доминатно у оквиру заједничких активности у одељењу а у складу са потребама ученика.

Спровођење индивидуалних образовних планова прати просветни саветник.

НАЧИН ПРИЛАГОЂАВАЊА ПРОГРАМА

Начин прилагођавања програма предмета од значаја за националну мањину

У настави предмета од значаја за националну мањину (свет око нас, музичка култура и ликовна култура) изучавају се додатни садржаји који се односе на историјско и уметничко наслеђе одређене мањине. Од наставника се очекује да, у оквирима дефинисаног годишњег фонда часова, обраде и додатне садржаје, обезбеђујући остваривање циља предмета, стандарда постигнућа ученика и дефинисаних исхода. Да би се ово постигло веома је важно планирати и реализовати наставу на тај начин да се садржаји из културно-историјске баштине једне мањине не посматрају и обрађују изоловано, већ да се повезују и интегришу са осталим садржајима програма користећи сваку прилику да се деси учење које ће код ученика јачати њихов осећај припадности одређеној националној мањини.

Реализација пројектне наставе

Планом наставе и учења у првом циклусу основног образовања и васпитања дефинисана је пројектна настава као облик образовно-васпитног рада којим се развијају опште међупредметне компетенције уз употребу информационо комуникационих технологија. Усмерена је на достизање исхода који се првенствено односе на логичко и критичко мишљење као и припрему ученика за лако сналажење у свету технике, технологије и рачунарства, како у свакодневном животу тако и у процесу учења. У складу је са општим исходима образовања и васпитања и у функцији је когнитивног, афективног и социјалног развоја ученика.

Потреба за увођењем пројектне наставе, већ у првом разреду основне школе, почива на савременим схватањима детета, наставе, функције образовања и

сазнавања као социјалне конструкције подржане кроз сарадничко деловање, коришћењем различитих извора информација и активности. Применом оваквог облика рада долази до повезивања познатог и непознатог, учења помоћу примера, учења примењивањем, развоја процедуралних знања, коришћења информационих технологија као и комбиновања конвергентног (логичког) и дивергентног (стваралачког) мишљења. Пројектна настава има елементе проблемске и истраживачке наставе али се у овом облику рада поред централног захтева, који се односи на тражење решења за неки проблем, потенцирају још и процедуре, планирање, евалуирање, презентовање резултата, коришћење савремених технологија на правилан начин и наравно, тимски рад, односно процес сарадње, који је изнад самог резултата у решавању проблема.

Пројектна настава је део целокупног образовно-васпитног рада и прати наставни процес уважавајући специфичности наставних предмета у првом разреду. Ослонци планирања и организације пројектне наставе су: уважавање узраста ученика и њихове природне радозналости са којом долазе у први разред; коришћење ваншколских знања, вештина и искустава ученика; укључивање свих ученика уз поштовање њихових различитости; повезивање садржаја свих наставних предмета и употреба савремених информационо-комуникационих технологија. Зато овај облик рада омогућава да наставни предмети буду смислено међусобно повезани као и доведени у везу са свакодневним животом ученика. На тај начин се обезбеђује разумевање сврхе онога што се учи, функционално повезивање знања, вештина и искустава и мотивација ученика.

Пројектна настава је драгоцен облик рада јер од ученика захтева бројне активности, међу којима су: самостално проналажење информација; способност решавања проблема; самостално учење; рад у групи, сарадњу; критички однос према властитом и туђем раду; доношење одлука; аргументовање; усвајање другачијих, нових начина рада; планирање; поштовање рокова и преузимање одговорности.

С обзиром на узраст ученика првог разреда и чињеницу да је то њихов први сусрет са оваквим начином рада, примерено је да се реализују пројектни задаци где је наставник главни организатор активности, а самосталност

ученика се испољава у сегментима пројекта где је то могуће. Наставник пружа подршку свим ученичким активностима у току пројекта, а у првом разреду често и помоћ. Повремене тешкоће у комуникацији и сарадњи су очекиване јер се ради о ученицима који су у фази адаптације на школу и о групи која се тек формира. Култивисање сарадње и начина на који се комуницира у групи су увек важни циљеви пројектне наставе, а у првом разреду су, може се рећи, и приоритетни јер доприносе јачању одељењске кохезије. Такође, током реализације оваквог облика рада наставник има могућност да добро упозна ученике, њихове јаче и слабије стране и да осмисли процес индивидуализације за оне којима је то потребно.

Пројектну наставу треба планирати и организовати на начин да садржи све потребне кораке:

- дефинисање циља и исхода који се пројектом желе постићи;
- планирање активности које одговарају теми пројекта, односно циљу пројекта, подела активности, избор материјала и метода рада, дефинисање места и динамике рада;
- реализацију планираних активности;
- приказ добијених резултата и продуката пројекта;
- вредновање пројекта (процена остварености дефинисаних циљева и исхода, указивање на успехе и тешкоће у току реализације пројекта).

При планирању наставник треба да дефинише тип пројекта, да одреди његов циљ, очекиване исходе, област којом се бави пројекат и повезаност са наставним предметима, његове садржаје, активности ученика, потребна средства, динамику рада по фазама и све што је потребно за успешно спровођење пројектне наставе. Како је наведено, за први разред, најпримеренији је полуструктурирани тип пројекта где наставник даје ограничен избор тема, у великој мери дефинише методологију рада и сам одређује које ће материјале дати ученицима, а које ће они сами пронаћи. Све садржаје треба реализовати кроз различито тематско повезивање у игри или функционалној активности која задовољава интересовање и потребе детета на млађем школском узрасту.

Кроз пројектну наставу треба започети са развијањем основа дигиталне писмености. На овом узрасту, употреба ИКТ-а треба да буде сведена на

употребу најједноставнијих алата и упознавање са коришћењем интернета.

На крају првог разреда ученик би требао да буде у стању да:

- правилно укључи рачунар, покрене програм за цртање, користи одговарајуће алатке овог програма, сачува свој цртеж и искључи рачунар.
- користи интернет за учење и проналажење информација уз помоћ наставника
- правилно седи при раду за рачунаром
- зна да наведе могуће последице на здравље услед неправилног коришћења дигиталних уређаја

Један од важних исхода реализације пројекта јесте оспособљавање ученика да добијене продукте учине видљивим и представе их другима. Бројни су начини да се то постигне (представе, изложбе, кратки филм, текст у новинама, наступ на локалној телевизији, представљање за родитеље...), а њихов квалитет није приоритет.

Пројектна настава јесте захтевнији облик рада који подразумева добру припрему наставника. Планом је предвиђено да се реализује са једним часом недељно али сам наставник ће проценити каква динамика рада највише одговара могућностима ученика и фази у којој је пројекат. То значи, да уколико је потребно пројектна настава се може организовати и на другачији начин (на пример као двочас сваке друге недеље).

Родитељи треба да буду упознати са сврхом пројектне наставе и њеним најважнијим исходима. Они треба да подрже самосталне активности своје деце, или њихов заједнички рад са другом децом, као и да разумеју зашто је важно да не преузимају њихове задатке у жељи да имају боље продукте.

Остваривање ваннаставних активности

Школа је у обавези да својим Школским програмом и Годишњим планом рада предвиди различите активности у складу са својим ресурсима и просторним могућностима. Поред организације излета, посета изложбама и сарадње са локалном самоуправом, ученицима треба понудити већи број друштвених, техничких, хуманитарних, спортских и културних активности. Те активности могу се реализовати по програму које је сама школа развила,

али могу се користити и програми који су претходно донети као изборни (нпр. чувари природе, рука у тесту, народна традиција). Сврха ових активности је подршка прилагођавању ученика првог разреда на школску средину и заједницу, као и задовољавање/проширивање њихових интересовања, дружење са вршњацима кроз заједничко делање, исказивање способности, осамостаљивање, развој неких вештина и друго. Активности треба тако организовати да ученици имају што више могућности за активно учешће, за креативно испољавање, за интеракцију са другим ученицима, коришћење различитих извора информација и савремених технологија. Резултате рада ученика у оквиру ваннаставних активности треба учинити видљивим јер се на тај начин обезбеђује мотивација и задовољство учесника активности. Бројни су начини на који је могуће то остварити као што су: организовање представа, изложби, базара, објављивање на сајту школе, кроз смотре стваралаштва, спортске сусрете и друго.

За ученике овог узраста важно је да родитељи буду упознати са активностима које школа нуди и помогну да њихова деца изаберу оне које им највише одговарају.

2. План наставе и учења основног образовања и васпитања

ПРВИ ЦИКЛУС

А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Српски језик	5	180	5	180	5	180	5	180
Енглески језик	2	72	2	72	2	72	2	72
Математика	5	180	5	180	5	180	5	180

Свет око нас	2	72	2	72	–	–	–	–
Природа и друштво	–	–	–	–	2	72	2	72
Ликовна култура	1	36	2	72	2	72	2	72
Музичка култура	1	36	1	36	1	36	1	36
Физичко и здрав. васпитање	3	108	3	108	3	108	3	108
УКУПНО: А	19–21	684–756	20–22	720–792	20–23	720–828	20–23	720–828
Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ								
Верска настава/ Грађанско васп.	1	36	1	36	1	36	1	36
Матерњи језик са елемент. нац. култ.	2	72	2	72	2	72	2	72
УКУПНО: Б	1–3	36–108	1–3	36–108	1–3	36–108	1–3	36–108
УКУПНО: А + Б	20–22	720–792	21–23	756–828	21–24	756–864	21–24	756–864

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни наставни предмети, изборни програми и активности

ОБЛИК ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Редовна настава	20–22	720–792	21–23	756–828	21–24	756–864	21–24	756–864
Пројектна настава	1	36	1	36	1	36	1	36
Допунска настава	1	36	1	36	1	36	1	36

Додатна настава	-	-	-	-	-	-	1	36
Настава у природи	7-10 д/г		7-10 д/г		7-10 д/г		7-10 д/г	

ОСТАЛИ ОБЛИЦИ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	ПРВИ РАЗРЕД		ДРУГИ РАЗРЕД		ТРЕЋИ РАЗРЕД		ЧЕТВРТИ РАЗРЕД	
	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.	нед.	год.
Час одељењског старешине	1	36	1	36	1	36	1	36
Ваннаставне активности ^б	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72	1-2	36-72
Екскурзија	1-3 д/г		1-3 д/г		1-3 д/г		1-3 д/г	

2.1. Програм наставе и учења обавезних и изборних предмета по разредима од првог до четвртог, са начинима и поступцима за њихово остваривање

2.1.1 Програм наставе и учења првог разреда

Правилник:

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=bdb11f3d-d5ec-46f4-a082-b933535ee716>

2.1.2. Програм наставе и учења другог разреда

Правилник:

<http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?regactid=426661&doctype=reg&findpdfurl=true>

2.1.3. Програм наставе и учења трећег разреда

Правилник:

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=1cd9f883-ccfe-4a73-8ccd-95bc212169e1>

2.1.4. Програм наставе и учења четвртог разреда

Правилник:

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=7f60db16-8760-4e25-bc8a-f69fe1fb2e2c>

3. План наставе и учења за други циклус основног образовања и васпитања

А. ОБАВЕЗНИ ПРЕДМЕТИ	пети разред		шести разред		седми разред	
	нед	год	нед	год	нед	год
Српски језик и књижевност	5	180	4	144	4	144
Енглески језик	2	72	2	72	2	72
Историја	1	36	2	72	2	72
Географија	1	36	2	72	2	72
Биологија	2	72	2	72	2	72
Математика	4	144	4	144	4	144
Физика	/	/	2	72	2	72

Хемија	/	/	/	/	2	72
Информатика и рачунарство	1	36	1	36	1	36
Техника и технологија	2	72	2	72	2	72
Ликовна култура	2	72	1	36	1	36
Музичка култура	2	72	1	36	1	36
Физичко и здрав. васпитање	2	72+54	2	72+54	2	72+54
УКУПНО	24	864+54	25	900+54	27	972+54

Б. ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	пети разред		шести разред		седми разред	
	нед	год	нед	год	нед	год
Грађанско васпитање	1	36	1	36	1	36
Верска настава	1	36	1	36	1	36
Немачки језик	2	72	2	72	2	72
Матерњи јез.са елементима национал. културе	2	72	2	72	2	72
УКУПНО	4+2	244+72	4+2	244+72	4+2	244+72

Облици образовно-васпитног рада којима се остварују обавезни предмети, изборни програми и активности

ОБЛИК ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА	пети разред		шести разред		седми разред	
	нед	год	нед	год	нед	год
Редовна настава	24	864+54	25	900+54	27	972+54
Слободне наставне активности	1	36	1	36	1	36
Допунска настава	1	36	1	36	1	36
Додатна настава	1	36	1	36	1	36

ОСТАЛИ ОБРАЗОВНО- ВАСПИТНОГ РАДА	пети разред		шести разред		седми разред	
	нед	год	нед	год	нед	год
	Час одељењског старешине	1	36	1	36	1
Ваннаставне активности	1	36	1	36	1	36
Екскурзија	до 2 д/г		до 2 д/г		до 2 д/г	

ОБАВЕЗНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ	ОСМИ РАЗРЕД	
	недељно	годишње
Српски језик	4	144
Страни језик – енглески језик	2	72
Ликовна култура	1	36
Музичка култура	1	36
Историја	2	72
Географија	2	72
Физика	2	72
Математика	4	144
Биологија	2	72
Хемија	2	72
Техничко и информатичко образовање	2	72
Физичко васпитање	2	72
УКУПНО	29	900
ИЗБОРНИ НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ		
Верска настава / Грађанско васп.	1	36
Изборни страни језик – немачки језик	2	72
Физичко васпитање - изабрани спорт	1	36
	4	144
Цртање, сликање и вајање	1	36
Информатика и рачунарство	1	36
Хор и оркестар	1	36
Мат.јез. са елементима нац.културе	2	72
УКУПНО	3-5	72-108

припреме: форму и изглед припреме сачињава сам наставник уважавајући: временску артикулацију остваривања, циљ часа, исходе који се реализују, конзистентну дидактичку структуру часова, запажања након часа; Радни картон: наставник води за сваког ученика. Радни картон садржи: податке о стању физичких способности са тестирања, оспособљености у вештинама напомене о специфичностима ученика и остале податке неопходне наставнику. Педагошку документацију наставник сачињава у писаној, а по могућности и електронској форми.

3.1. Програм наставе и учења обавезних и изборних предмета по разредима од петог до осмог, са начинима и поступцима за њихово остваривање

3.2.1. Програм наставе и учења петог разреда

Правилник:

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=39629e1d-f299-4641-896c-22822d565c3a>

3.2.2. Програм наставе и учења шестог разреда

Правилник:

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=39629e1d-f299-4641-896c-22822d565c3a>

3.2.3. Програм наставе и учења седмог разреда

Правилник:

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=1cd9f883-ccfe-4a73-8ccd-95bc212169e1>

3.2.4. Програм наставе и учења осмог разреда

Правилник:

<https://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/viewdoc?uuid=7f6odb16-8760-4e25-bc8a-f69fe1fb2e2c>

3.2. Обавезни изборни наставни предмети од петог до осмог разреда

Изборни наставни предмети

СВАКОДНЕВНИ ЖИВОТ У ПРОШЛОСТИ

https://nastavaistorije.files.wordpress.com/2010/11/d181d0b2d0b0d0bad0bed0b4d0bdd0b5d0b2d0bdd0b8_d0b6d0b8d0b2d0bed182_d183_d0bfd180d0bed188d0bbd0bed181d182d0b8.pdf

ЦРТАЊЕ, СЛИКАЊЕ И ВАЈАЊЕ

http://www.prvaskola.edu.rs/document/skolski2018_19/crtanje_slikanje_i_vajanje_2018.pdf

ХОР И ОРКЕСТАР

https://obrazovnicentar.files.wordpress.com/2011/05/d185d0bed180_d0b8_d0bed180d0bad0b5d181d182d0b0d180.pdf

4. Програм допунске, додатне и припремне наставе

4.1. Програм допунске наставе

У складу са Правилником о школском календару за основне школе са седиштем на територији АП Војводине за школску 2020/2021. годину планирано је реализовање допунског рада са ученицима који заостају у савладавању наставног градива. При организовању допунског образовно-васпитног рада водиће се рачуна о јасним педагошким опредељењима приликом издвајања ученика за допунску наставу. Потребно је:

- Извршити дијагностиковање ученика код којих се може појавити неуспех и предузети педагошке и друге мере
- Применити одговарајуће методе, облике и принципе рада (индивидуализована настава, употреба разноврсних наставних средстава, принцип очигледности,...)
- Укључују се ученици по препоруци предметног наставника
- Предаје наставник који иначе предаје тај предмет у редовној настави.

У овој настави мора преовлађавати индивидуални облик рада, а да би се то постигло формираће се групе од највише 10 ученика. Ученици свих разреда могу бити ангажовани са једним часом недељно. Евиденција о одржавању допунске наставе водиће се у дневнику рада, а о редовном похађању наставе води рачуна одељенски старшина и о томе обавештава родитеље и одговарајуће органе школе.

Обухватају се ученици који поједине целине наставног садржаја нису савладали, схватили, због болести или породичних и других разлога одсуствовали са наставе. Годишњи фонд часова допунске наставе је 36 по

предмету, али може се планирати и већи или мањи број, зависно од потребе. Те потребе утврђују одељењска већа за свако одељење посебно.

Тачан распоред допунског рада и број обухваћених ученика немогуће је унапред планирати због тога што директно зависе од броја ученика којима је оваква настава потребна. Након његовог усвајања на седницама одељењског већа, тај план постаје саставни део Годишњег плана и Школског програма.

Први циклус:

Српски језик и математика за 4. разред

За ученике којима је потребна помоћ у савладавању програмских садржаја из српског језика и математике организована је допунска настава према Закону о основама система и усаглашена са новим Законом о основној школи (члан 32. став 4.)

Циљеви:

- усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе;
- усвајање наставних садржаја предвиђених планом и програмом на основном нивоу;
- неговање сарадничких и кооперативних односа у раду;
- увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање потешкоћа у учењу;
- пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја;
- оспособљавање ученика у повезивању градива сродних предмета и примени стечених знања;
- омогућити да ученици кроз вежбу овладају, како теоријским, тако и практичним делом градива у оквиру својих могућности;
- подстицање мотивације за рад и напредовање у учењу.

Исходи. Ученици су:

- усвојили наставне садржаје који су обрађивани на допунској настави;
- усвојили наставне садржаје предвиђене за основни ниво;

- остварили добре сарадничке и кооперативне односе – добра клима у одељењу;
- стекли нове вештине и знања, радне навике и одговорност према раду;
- боље разумели наставне садржаје и успевали да их примене на новим примерима.

Методе. Монолошка, дијалогска, кооперативна, метода објашњавања и демонстрације, истраживачко-стваралачка, метода практичних радова.

Начин вредновања постигнућа ученика:

- продукти са часова (сликовно приказани садржаји);
- описно праћење напредовања ученика – записи у педагошкој свесци;
- наставни листићи за проверу;
- евиденција о редовном долажењу на допунску наставу;
- прилагођени тестови за проверу;
- провера усвојености градива на редовној настави;
- давање мотивационе похвале за уложени рад и труд.

Напомена. На основу анализа успеха и резултата са иницијалног теста и провера знања у току школске године, ученици који покажу слабије резултате, долазе на организовану допунску наставу, о чему су благовремено обавештени и они и њихови родитељи.

Српски језик. Садржај програма: читање текстова; реченице по значењу и облику; именице, врсте, род и број; усмено препричавање текста; писмено препричавање текста; субјекат, предикат- главни делови реченице; придеви, врсте, род и број; употреба великог слова; глаголи и глаголска времена; личне заменице; вежбе у писменом изражавању; вежбе у описивању; вежбе читања и писања; употреба; скраћеница; глаголи у тексту; писање речце не и ли; остали делови реченице- објекат, прилошке одредбе (време, место, начин); анализа реченица.

Математика. Садржај програма: бројеви до 1000000, читање, писање, задаци; месне вредности бројева до и преко 1000000; сабирање и одузимање до 1000000; сабирање и одузимање преко 1000000; текстуални задаци

(сабирање и одузимање);једначине са сабирањем и одузимањем; дуж, права, полуправа; таблица множења и дељења; множење и дељење- писмено; текстуални задаци (множење и дељење); једначине са множењем и дељењем; редослед рачунских операција; изрази са више операција; мерење и мере; правоугаоник и квадрат, обим и површина;коцка и квадар- елементи, мрежа; коцка и квадар- површина; разломци.

Други циклус:

Српски језик

Допунска настава се организује за ученике који - из објективних разлога - у редовној настави матерњег језика не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја.

Зависно од утврђених недостатака у знањима и умењима ученика, као и узрока заостајања, наставник формира одговарајуће групе с којима организује допунски рад (на пример: група ученика с недовољним знањем одређених садржаја и граматике или правописа; група ученика који нису савладали неки од предвиђених елемената књижевне анализе или облика усменог и писменог изражавања; група ученика са артикулационим проблемима, итд.). На основу претходног испитивања тешкоћа и узрока, за сваку групу се ствара посебан, одговарајући план рада, чијим ће се савладавањем отклонити испољени недостаци у знању, умењу и вештини ученика. Допунски рад претпоставља и специфичне облике у савладавању одређених програмских садржаја (индивидуализација наставе - полупрограмираним и програмираним секвенцама, наставним листићима; предавањима с друкчијим - очигледнијим примерима; посебни групни и индивидуални задаци и др.). Нарочито треба водити рачуна о одмерености захтева, као и о стимулсању ученика за показане резултате (похвале, награде, позитивна оцена).

Допунски рад организује се током целе наставне године, односно одмах чим се уоче тешкоће појединих ученика у усвајању програмских садржаја. Чим савлада одређену тешкоћу или отклони недостатак, ученик престаје с допунским радом ван редовне наставе. Током даље редовне наставе такве

ученике не треба испуштати из вида, односно - диференцирањем редовне наставе - омогућити ученицима да градиво савладају на редовним часовима.

- ✍ реализовање исхода наставе и учења
- ✍ савладавање почетног читања и писања
- ✍ читање иразумевање прочитаног
- ✍ савладавање градива из граматике
- ✍ уобличавање знања о правопису српског језика и правилном говору
- ✍ усвајање образовних стандарда
- ✍ примена наученог у учењу и даљем школовању
- ✍ повезивање знања
- ✍ примена правописних правила српског језика

Енглески језик

Допунска настава организује се по потреби ученика и на захтев наставника за ученике који слабије савладавају програм. Настава прати садржаје програма са редовне наставе, с тим што су примери примене једноставнији.

Географија

Допунска се одржава редовно, а планирано је 36 часова годишње. Динамика и врста градива зависи од ученика који дођу самостално на допунску да употпуне своје знање и од обавезног дела који одређује наставник у договору са појединим ученицима.

Физика

Допунска настава се такође организује са по једним часом недељно. Њу похађају ученици који у редовној настави нису били успешни. Циљ допунске наставе је да ученик, уз додатну помоћ наставника, стекне минимум основних знања из садржаја које предвиђа програм физике у основној школи.

Слободне активности ученика, који су посебно заинтересовани за физику, могу се организовати кроз разне секције младих физичара.

Математика

Допунска настава се организује за ученике који из објективних разлога у редовној настави математике не постижу задовољавајуће резултате у неком од програмско-тематских подручја. САДРЖАЈ ПРОГРАМА допунске наставе из математике:

5.разред:

Скуп, елементи, подскуп. Венов дијаграм. Скуповне операције (унија, пресек, разлика). Кружница (кружна линија), круг. Кружница и права, тангенте. Угао, централни угао, кружни лук и тетива. Врсте углова и упоређивање углова. Мерење, сабирање и одузимање углова. Комплементни и суплементни углови. Појам природног броја, делиоци и садржаоци природних бројева. Делјивост декадним јединицама. Делјивост 2, 5, 4, 3 и 9. Проширивање разломака. Скраћивање разломака. Упоређивање разломка. Децимални запис разломка. Превођење децималног записа у разломак и обрнуто. Придруживање разломака на бројевној полурави. Основне рачунске операције са разломцима. Изрази са разломцима. Једначине са разломцима. Неједначине са разломцима. Аритметичка средина. Осна симетрија у равни. Симетричне тачке. Симетричност двеју фигура у односу на праву. Оса-симетрије фигуре. Симетрала угла и дужи.

6.разред:

Појам негативног броја; цели бројеви и бројевна права; супротни бројеви; основне рачунске операције са целим бројевима; једначине и неједначине у скупу Z .

Претварање рационалних бројева; приказивање рационалних бројева на бројевној правој; изрази са рационалним бројевима; једначине облика $ax=b$; решавање једначина са рационалним бројевима.

Троугао : однос страница, врсте троуглова; конструкција неких углова (60, 120, 30, 45, 75 и 135); подударност троуглова; описана кружница; уписана кружница; четири значајне тачке у троуглу и њихова конструкција.

Четвороугао: врсте; паралелограм; трапез; основне конструкције.

Појам површине четвороугла; једнакост и површина фигура; површина троугла; Површина паралелограма и трапеза; површина паралелограма са нормалним дијагоналама.

7.разред:

Квадрат рационалног броја; основна својства операција са реалним бројевима Питагорина теорема; важније примене Питагорине теореме; конструкције тачака на бројевној правој. Степен чији је изложилац природан број; операције са степенима (степен производа, количника и степена). Алгебарски изрази са полиномима (збир, разлика и производ); квадрат бинома; разлика квадрата; растављање полинома на чиниоце.

Многоугао (појам и врсте); збир углова и број дијагонала многоугла; обим и површина многоугла. Централни и периферијски угао; обим круга; површина круга; површина кружног исечка и прстена. Правоугли координатни систем у равни.

Пропорција; практична примена директне и обрнуте пропорционалности; размера дужи; пропорционалне дужи; Талесова теорема; појам сличности троуглова.

8.разред:

Талесова теорема, сличност троуглова. Диедар, ортогонална пројекција. Решавање линеарне једначине са једном непознатом. Површина и запремина призме. Решавање линеарне неједначине са једном непознатом. Површина и запремина ваљка. Пирамида (појам, елементи, пресеци, мрежа); површина пирамиде; запремина пирамиде. Линеарна функција; график, нуле, знак функције. Обрада података, средња вредност, медијана, статистика. Решавање система две линеарне једначине са две непознате (метода супротних коефицијената, метод замене, погодна метода). Површина и запремина купе.

БИОЛОГИЈА

Допунску наставу из биологије заказује наставник и прати градиво које се учи на редовној настави. Постоје и часови допунске када се ученици припремају за писмене и усмене провере знања. Свака измена плана врши се у договору са ученицима и њихоим потребама.

ХЕМИЈА

Допунска се одржава редовно, а планирано је 36 часова годишње. Динамика и врста градива зависи од ученика који дођу самостално на допунску да употпуне своје знање и од обавезног дела који одређује наставник у договору са појединим ученицима.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Допунска настава организује се по потреби ученика и на захтев наставника за ученике који слабије савладавају програм. Настава прати садржаје програма са редовне наставе, с тим што су примери примене једноставнији.

4.2. Програм додатне наставе

Додатна је намењена развијању специјалних способности изузетно даровитих ученика за поједине дисциплине и области. Циљ је продубљивање и проширивање знања, развијање креативности и смисла за стваралачки самосталан рад. Укључени су ученици од 4. до 8. разреда који у појединим предметима постижу натпросечне резултате захваљујући својим способностима и склоностима, сазнањима и интересовањима, али који не морају показивати такве резултате и одличан успех у осталим наставним областима. Не обухватају се ученици само зато што су им опште способности натпросечне или што су вредни у учењу, већ су талентовани у посебној области. Додатни рад се организује у групама од највише 5 ученика у оквиру разреда (у оквиру наставног предмета може постојати више група). У раду ће бити заступљени индивидуални и групни облик рада.

У наредној години професори ће радити по посебном програму и са талентованим ученицима, припремајући их за такмичења (у школи, граду, Републици), а посебан вид додатног рада обухвата припрема за завршни испит и упис у средњу школу. Тачан распоред додатног рада и број обухваћених ученика немогуће је унапред планирати због тога што директно зависе од опредељења ученика и термина такмичења.

Планирани фонд часова по предмету за који се организује додатни рад је 36 часова годишње. Додатни рад се реализује у међусмени (од 13.10 до 13.55 часова), а по потреби и у другим терминима. Рад реализују професори које одређују стручна већа, у складу са својим плановима рада и потребама школе. Регионална и републичка такмичења организују се из предмета: српски језик, математика, физика, хемија, географија, историја, биологија, енглески језик и техничко образовање, па се додатна настава реализује управо из ових предмета, а из осталих предмета према потреби.

СРПСКИ ЈЕЗИК

1. За додатни рад опредељују се ученици од V до VIII разреда изнадпросечних способности и посебних интересовања за наставу српског језика, односно за продубљивање и проширивање знања из свих или само појединих програмско-тематских подручја редовне наставе (књижевност, језик, култура изражавања, филмска и сценска уметност). То су они ученици чија се знања, интересовања и даровитост изразитије испољавају већ у I, II и III разреду. Такве ученике уочавају, прате и подстичу наставници разредне наставе и педагошко-психолошка служба школе све до IV разреда када се први пут организује додатни рад (изводи се све до завршног разреда).

2. Додатни рад се организује и изводи за ученике од V до VIII разреда, један час недељно током целе наставне године. Изузетно је важно да се започета динамика додатног рада одржи док се не реализује утврђени програм. Уколико се, изузетно, додатни рад организује само у једном делу наставне године, пожељно је да се интересовање даровитих ученика за овај рад доцније не гаси, односно да се они подстичу на самостални рад другим формама рада (нпр. појачаном индивидуализацијом рада у редовној настави, давањем посебних задатака, ангажовањем у одговарајућим слободним активностима и др.).

3. Додатни рад - заснован на интересовању ученика за проширивање и продубљивање знања, умења и вештина - непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самостално коришћење различитих извора сазнања. Под руководством наставника ученици се у додатном раду

самостално служе књижевном и некњижевном грађом (у учењу и истраживању), те припремају и излажу своје радове (усмене, писмене, практичне) пред својом групом, разредом или целом школом. Знања, умења и вештине које су стекли истраживачким, индивидуалним и групним радом ученици користе у редовној настави, слободним активностима и у другим приликама (конкурси, такмичења, школске и друге приредбе). Ученике који се посебно истичу у додатном раду треба и посебно стимулисати (похвале, награде, стипендије за даље школовање, упис у одговарајућу средњу школу и др.).

4. Уочавање потенцијално даровитих ученика у овој области остварује се непосредним праћењем од стране наставника разредне и предметне наставе, анализом радова ученика и остварених резултата на смотрама, такмичењима, интервјуисањем ученика и родитеља и применом одређених инструмената од стране школског психолога-педагога. На основу добијених резултата праћења и испитивања, интересовања и жеља даровитих ученика и напред наведених оријентационих садржаја, наставник заједно са ученицима утврђује (конкретизује) програм додатног рада с групама или појединим даровитим ученицима. **Програмом рада** обухватају се сегменти оријентационих садржаја програма (зависно од интересовања и жеља ученика: сва подручја или само књижевност, односно језик, односно култура изражавања, односно филмска или сценска уметност). То значи да наставник није обавезан да с појединцем или групом ученика оствари оријентационе програмске садржаје у целини. Битно је да планирани програмски садржаји буду у складу са интересовањима и жељама ученика, као и са расположивим годишњим фондом часова.

5. Додатни рад из српског језика може се реализовати као индивидуализовани (примерен појединим ученицима) и **групни** (за групе ученика једног или више разреда који се посебно интересују за исте програмске садржаје додатног рада). Зависно од интересовања ученика и програмских тема, групе се могу мењати (флексибилност састава групе).

6. Улога наставника у додатном раду је специфична. У сарадњи са учеником (евентуално - родитељима и школским педагогом - психологом) наставник утврђује конкретан програм додатног рада (у развијеним школама

програм може да утврди и стручни актив наставника српског језика у разредној и предметној настави). Реализујући програм додатног рада, наставник за сваку од одабраних тема проналази и примењује најпогодније облике и методе рада, пре свега оне које у највећој могућој мери активирају све потенцијале ученика, а нарочито оне који омогућавају развој креативности ученика. Током додатног рада наставник се поставља као сарадник који стручно помаже рад појединца или групе: упућује и усмерава, помаже да се дође до правих решења, закључака и генерализација. Однос ученика и наставника у додатном раду је сараднички, непосреднији и ближи него у редовној настави, заснован на узајамном поверењу и поштовању.

7. У додатном раду са ученицима наставник **прати и евидентира** њихов развој и напредовање, усавршава утврђене програме, открива нове могућности индивидуализације рада (проблемски задаци, истраживачки радови, програмиране и полупрограмиране секвенце, коришћење књижевне и некњижевне грађе и разних апарата и техничких помагала и др.), те врши уопштавање и примену стечених знања, умења и вештина у различитим ситуацијама. Обезбеђује укључивање ученика у организоване облике рада ван школе (конкурси, смотре, такмичења). За сваког ученика води досије у који уноси битне

податке о његовом напредовању у развоју, те се стара да тај досије прати ученике пре уписа у средњу школу.

8. **Ученици се самостално опредељују за додатни рад** из српског језика (могу бити мотивисани, али никако присиљавани на то). Приликом опредељивања ученика за додатни рад, објективно треба проценити мотиве који су утицали на њихову одлуку (у обзир долазе само стварно надарени ученици, оцене из српског језика, а жеље ученика и родитеља не представљају пресудан фактор, јер не мора у сваком одељењу да буде даровитих ученика за овај предмет, талентованих за све предмете и области). Ученик остаје укључен у додатни рад онолико времена (година) колико жели. Посебно треба водити рачуна о томе да се даровити ученици не оптерећују изнад њихових стварних могућности и жеља (довољно је да ученик - уз редовну наставу - буде ангажован још само у једном виду васпитно-образовног рада - додатном раду, на пример, из овог предмета).

9. Додатни рад са ученицима може се остварити и онлајн алатима и програмима, уколико ученик поседује потребна знања из области информатике и рачунарства.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Додатна настава се одвија по разредима и наставници су поделили задужењ тако да један наставник држи додатну наставу – секцију за сва одељења неког разреда. Ученици се непосредно припремају за такмичење и испољавају знања која на редовним часовима можда не могу довољно да испоље.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

За додатни рад од V до VIII разреда се опредељују даровити ученици и посебних интересовања за области из предмета ликовна култура, односно за продубљивање и проширивање знања и развијање стваралачког мишљења. То су ученици чија се даровитост изразитије испољава већ у I, II и III разреду. Такве ученике прате и подстичу наставници разредне наставе и педагошко-психолошка служба школе све до B разреда када се први пут организује додатни рад. Важно је да се додатни рад изводи током целе године, све док траје реализација утврђеног програма. Иако се повремено, из објективних разлога, не организује ова настава, важно је да се рад са даровитом децом не прекида. У том случају треба да се подстичу на самостални рад у другим формама (појачаном индивидуализацијом рада у редовној настави, давањем посебних задатака и ангажовањем у слободним активностима).

Додатни рад је заснован на интересовањима ученика за проширивање и продубљивање умења и вештина. Непосредније активира ученике и оспособљава их за самообразовање, развија њихову машту, подстиче их на стваралачки рад и упућује на самосталност у трагању различитих извора сазнања. Под руководством наставника, ученици у додатном раду самостално бирају одговарајуће медијуме, средства за рад и непосредније излажу свој критичан став према вредностима. Ангажоване ученике с тога треба стимулисати (похвале, награде, стипендије за даље школовање) и постепено их уводити у области професионалне оријентације ка широком пољу

ликовних делатности. Програмом рада обухваћени су сегменти оријентационих садржаја програма (зависно од могућих интересовања). Битно је да садржаји буду у складу са интересовањима ученика.

Наставник у сарадњи са учеником (евентуално родитељима и школским педагогом-психологом) саставља програм додатног рада. У реализацији програма наставник води разговор, проналази и примењује најпогодније облике и методе рада, пре свега оне које мотивишу ученике. Ученици се самостално опредељују за рад и неопходно је проценити мотиве који су утицали на њихову одлуку. Наставник треба да прати конкурсе, смотре, такмичења, обавештава и мотивише у правцу одређеног ликовног проблема. и афирмише дечје стваралаштво. Подржава их у раду инсистирајући на формирању збирке радова (мапе) и у сарадњи са родитељима у време наставе води дневник и прати развој детета. Очувањем тежње даровитих ученика ка креативном изражавању, заједно са овладавањем материјалом (развој техничке спретности и сензибилитета), доприноси даљем ликовном образовању. У том циљу предложене су области које ће се реализовати у додатној настави. Цртање: постепено обогаћивање појединостима на основу опсервирања или претходним вежбама рада по природи. Сликање: увођење у бојене вредности процесом рада по природи и илустровању. Графика: обогаћивање линеарног израза графичких површина, са постепеним свеснијим композиционим решењима.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

ХОР И ОРКЕСТАР (Оријентациони садржаји програма)

Школа организује рад хорова, и то: хор млађих разреда и хор старијих разреда. У свакој школи у којој постоје услови треба да се оснује школски оркестар. Часови хора и оркестра се изводе континуирано од почетка до краја школске године. Годишњи фонд часова додатног рада износи 36 часова. Часови рада са хором и оркестром трају 45 минута и уносе се у распоред часова.

Хор. Репертоар школских хорова обухвата одговарајућа дела домаћих и страних аутора разних епоха.

У току школске године потребно је са хором извести најмање десет композиција.

Оркестар. Школским оркестром се сматра инструментални ансамбл са најмање десет инструменталиста који изводе композиције у најмање три деонице. Оркестри могу бити састављени од инструмената који припадају истој породици (блок флауте, мандолине, тамбуре, хармонике, Орфов инструментаријум, итд.) или мешовитог састава, према расположивим инструментима. Репертоар школског оркестра чине дела домаћих и страних композитора разних епоха, у оригиналном облику или прилагођена за постојећи школски састав.

У току године оркестар треба да изведе најмање осам дела, од којих нека заједно са хором.

Задаци инструменталне наставе су:

- да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем и суделовањем у школским ансамблима;
- да упоредо са инструменталном наставом ученицима даје и потребна теоријска знања;
- да и овом наставом подстиче код ученика њихове креативне способности и смисао за колективно музицирање.

Настава се одвија у групи до четири ученика, односно од пет до девет ученика када се ради о блок флаутама, тамбурама, мандолинама или Орфовом инструментаријуму. Зависно од могућности и интересовања ученика, у додатној настави се формирају мали музички састави.

Да би се реализовао програм додатног рада, користе се одговарајући уџбеници, приручници и збирке за поједине инструменте, као и дела (у оригиналном облику или прилагођена саставима ученика) домаћих и страних композитора из разних епоха, доступна извођачким могућностима ученика.

Ученици приказују своја индивидуална и групна достигнућа из додатног музичког рада на школским и другим приредбама и такмичењима.

У свакој основној школи има музички обдарене деце, чије се интересовање и љубав за музику не могу задовољити само оним што им пружа настава у разреду. За такву децу, која не похађају музичку или балетску школу, може се организовати додатни рад, односно укључивање ученика у разне групе или школски оркестар.

ИСТОРИЈА

Додатна настава из историје одвија се током целе године и предвиђа један час недељно где ће ученици по својим афинитетима проширивати стечена знања из овог предмета.

ГЕОГРАФИЈА

Додатна настава из историје одвија се током целе године и предвиђа један час недељно где ће ученици по својим афинитетима проширивати стечена знања из овог предмета.

ФИЗИКА

Додатна настава из физике организује се у шестом разреду са по једним часом недељно. Програмски садржаји ове наставе обухватају:

- изабране садржаје из редовне наставе који се сада обрађују комплексније (користи се и дедуктивни приступ физичким појавама, раде се тежи задаци, из воде прецизнија мерења на сложенијим апаратима итд.),
- нове садржаје, који се наслањају на програм редовне наставе, али се односе на сложеније физичке појаве или на појаве за које су ученици показали посебан интерес.

Редослед тематских садржаја у додатној настави прати редослед одговарајућих садржаја у редовној настави. Уколико у школи тренутно не постоје технички услови за остваривање неких тематских садржаја из додатне наставе, наставник бира оне садржаје који могу да се остваре. Поред понуђених садржаја, могу се реализовати и теме за које ученици Завод за унапређивање образовања и васпитања покажу посебно интересовање. Корисно је да наставник позове истакнуте стручњаке да у оквиру додатне наставе одрже популарна предавања.

МАТЕМАТИКА

Садржаји додатног рада морају, пре свега, бити везани за садржаје овог разреда и на тај начин бити њихова интензивнија обрада. Уз то, могу да се изаберу и све друге занимљиве теме водећи рачуна да су битно садржајне. Сви

наставници у школи сарађују са релевантним институцијама и друштвима из ове области, као што су Друштво математичара Србије, Математичка гимназија, КММ "Архимедес", итд.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА додатне наставе из математике:

5.разред:

Уочавање најбржег пута у проналажењу одређених веза између елемената неког скупа (комбинаторика) као и правилно записивање и логичко образложење решења.

Решавање сложенијих задатака у скупу целих и скупу рационалних бројева (операције, упоређивање, једначине, дељивост бројева). Решавање задатака уз помоћ разних дијаграма. Однос страница и углова у троуглу и четвороуглу, као и примена на теже задатке. Интуитивно проналажење решења у анализи конструктивних задатака, правилна конструкција, правилан запис доказа и дискусије. Оспособљавање ученика да врше конструкције: само шестаром, само лењиром и у задацима са недостижном тачком. Оспособити ученике да разлагањем сложених фигура на просте решавају разне задатке. Продубљивање и проширивање математичких знања ученика, подстицање ученика на самосталан рад, развијање код ученика способности логичког мишљења, оспособљавање ученика за самообразовање уз помоћ литературе.

6.разред:

Уочавање најбржег пута у проналажењу одређених веза између елемената неког скупа (комбинаторика) као и правилно записивање и логичко образложење решења. Решавање сложенијих задатака у скупу целих и скупу рационалних бројева (операције, упоређивање, једначине, дељивост бројева). Решавање задатака уз помоћ разних дијаграма. Однос страница и углова у троуглу и четвороуглу, као и примена на теже задатке. Интуитивно проналажење решења у анализи конструктивних задатака, правилна конструкција, правилан запис доказа и дискусије. Оспособљавање ученика да врше конструкције: само шестаром, само лењиром и у задацима са недостижном тачком. Оспособити ученике да разлагањем сложених фигура на просте решавају разне задатке. Продубљивање и проширивање

математичких знања ученика, подстицање ученика на самосталан рад, развијање код ученика способности логичког мишљења, оспособљавање ученика за самообразовање уз помоћ литературе. Dirchletov принцип.

7.разред:

Откривање Питагорине теореме; Питагорина теорема (увод, исказ, доказ); Троугао, правилан шестоугао и четвороугао; спирале другог корена и Питагорино стабло. Кругови у житу; историја броја пи; површина круга и чаробни број пи; Круг и кружница; Кружни исечак; Кружни лук; Кружни прстен. Талесова теорема; Талес против Кеопсове пирамиде; појам сличности; подела дужи на једнаке делове; пропорционалне дужи; примена сличности на правоугли троугао. Магични квадрат. Комбинаторика. Задаци који се решавају цртањем. Игре са заменама.

8.разред:

Талесова теорема, сличност троуглова, примена сличности на правоугли троугао Израчунавање броја правих, равни, једноставни докази. Решавање линеарне једначине са једном непознатом; Решавање линеарне једначине са апсолутном вредношћу; Диофантове једначине. Површина призме; Запремина призме. Решавање линеарне неједначине са једном непознатом. Површина и запремина пирамиде. Линеарна функција (примена, разни примери); цртање график, нуле, знак функције, испитивање. Обрада података, средња вредност, медијана, статистика. Решавање сложенијих проблемских ситуација применом система. Конгуренција по модулу, критеријуми дељивости. Површина и запремина обртних тела.

БИОЛОГИЈА

Додатна настава из биологије одвија се током целе године и предвиђа један час недељно где ће ученици по својим афинитетима проширивати стечена знања из овог предмета. Ученици се припремају за такмичења у којима је потребно дати максимум и показати виши степен знања.

ХЕМИЈА

Додатна настава из биологије одвија се током целе године и предвиђа један час недељно где ће ученици по својим афинитетима проширивати стечена знања из овог предмета. Ученици се припремају за такмичења у којима је потребно дати максимум и показати виши степен знања.

ТЕХНИЧКО И ИНФОРМАТИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Додатна настава одвија се у секцијама, свака је предвиђена да има један термин недељно током целе године. Ученици се спремају и учествују и на такмичењима. Секције су следеће: авио-моделарство, конструктори, техничко цртање.

НЕМАЧКИ ЈЕЗИК

Додатна настава се одвија по разредима и наставници су поделили задужењ тако да један наставник држи додатну наставу – секцију за сва одељења неког разреда. Ученици се непосредно припремају за такмичење и испољавају знања која на редовним часовима можда не могу довољно да испоље.

ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

Рад се одвија у спортским секцијама или школским екипама које се формирају према интересовању и полу ученика. Посебан програм се сачињава узимајући у обзир материјалне и просторне услове рада, узрасне карактеристике и способности ученика, као и програм школских спортских такмичења ученика Србије

4.3. Програм припремне наставе

Припремна настава ће се организовати за ученике који на крају наставне године покажу недовољан успех из једног или два предмета, као и за ученике 8. Разреда који полажу завршни испит за упис у средњу школу.

Припремна настава за ученике који полажу поправни испит биће организована према календару рада у трајању од пет дана до два часа према посебном распореду.

На основу члана 82 Закона о основама система образовања и васпитања и Годишњег плана рада ОШ „Жарко Зрењанин“ у Новом Саду након завршеног осмог разреда ученици полажу завршни испит.

Завршним испитом процењује се степен остварености општих и посебних стандарда постигнућа у основном образовању и васпитању. Након обављеног испита ученик стиче право на упис у средњу школу без полагања квалификационог испита, осим пријемног испита за проверу изузетних способности, на начин и по поступку прописаним посебним законом. Она се организује у оквиру програма професионалне оријентације ученика. Програм завршног испита у школи доноси министар и биће накнадно достављен.

Припремна настава се реализује у другом полугодишту по посебном распореду, само се за српски језик и математику реализује током целе школске године. Реализује се у терминима који одговарају ученицима осмог разреда (викендом), као и у времену од престанка редовне наставе до полагања пријемног испита. У оквиру припремне наставе ученици ће радити и тестове знања, који ће бити сачињени и реализовани на начин који очекујемо да ће бити сличан начину реализације завршног испита. Циљ је да се изврши психолошко- техничка припрема ученика, као и да ученици сами сагледају степен своје припремљености, ради евентуалних корекција.

Рад је у потпуности прилагођен наведеним циљевима, али и захтевима ученика.

СРПСКИ ЈЕЗИК

Планирано је да се одржи 36 часова припремне наставе и то по обласима предмета и заступљености на завршним испитима. Припремана настава изводиће се у току целе године. Предвиђени број ученика је око 80% на почетку и око 35% ученика на крају школске године.

ИСТОРИЈА, ГЕОГРАФИЈА, ФИЗИКА, БИОЛОГИЈА, ХЕМИЈА

Планирано је да се одржи 10 часова припремне наставе и то по обласима предмета и заступљености на завршним испитима. Припремана настава изводиће се у току целе године. Предвиђени број ученика је више од 50%.

МАТЕМАТИКА

Планирано је да се одржи 36 часова припремне наставе и то по обласима предмета и заступљености на завршним испитима. Припремана настава изводиће се у току целе године. Предвиђени број ученика је око 80% на почетку и око 35% ученика на крају школске године.

Циљ организовања овакве врсте наставе је управо систематизација усвојених знања ученика провучено кроз све нивое знања (основни, средњи и напредни), повезивање наставних садржаја и њихова примена у различитим мање или више стандардним и нестандартним реалним ситуацијама, осамостаљивање ученика приликом решавања задатака, али и полагања испита у виду теста.

Садржај програма:

Бројеви и операције са њима (Записивање различитих врста бројева, превођење децималног записа броја у разломак и обрнуто; одређивање супротног броја, реципрочне и апсолутне вредности броја; Упоредивање бројева истог записа; упоређивање бројева различитог записа; израчунавање вредности једноставнијих бројевних израза; израчунавање вредности сложенијих бројевних израза; примена бројевних израза у једноставнијим реалним ситуацијама; примена бројевних израза у реалним ситуацијама; примена основних правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, декадним јединицама; Примена дељивости и правила дељивости у проблемским ситуацијама)

Алгебра и функције (Израчунавање степена датог броја, основне операције са степенима; операције са степенима, квадратни корен; основне операције са полиномима (сабирање, одузимање, множење); квадрат бинома; примена формула за квадрат бинома и разлику квадрата; растављање полинома на чиниоце; директно и обрнуто пропорционалне величине- изражавање одговарајућим записом. Израчунавање непознатог члана у пропорцији; Примена пропорционалности; Решавање линеарних једначина

у којима се непозната појављује само у једном члану; Решавање линеарних једначина са једном непознатом; Примена линеарних једначина на сложеније текстуалне задатке; Решавање линеарних неједначина; Примена линеарних неједначина на сложеније текстуалне задатке; Решавање система линеарних једначина са две непознате; Примена система на сложеније проблемске задатке; Функција $y=ax$ и њен график; Линеарна функција, њена својства и графичка интерпретација)

Геометрија (Основни појмови у геометрији; Врсте углова и њихово израчунавање (ако су дати само у степенима); Врсте углова и њихово израчунавање (претварање угаоних мера), углови са паралелним крацима, углови на трансферзали; Осна симетричност фигуре; Збир углова у троуглу и четвороуглу; Конструкција троуглова; Подударност троуглова; Питагорина теорема; Обим и површина троугла и свих врста четвороуглова; Примена Питагорине теореме на троугао и четвороугао; Многоугао – збир углова, број дијагонала; Правилан шестоугао (полупречници уписане, описане кружнице, обим, површина, карактеристичан троугао); Обим и површина круга и кружног прстена; Централни и периферијски угао круга, површина кружног исечка, дужина кружног лука; Сличност троуглова; Површина и запремина призме и пирамиде када су подаци непосредно дати; Површина призме и пирамиде када подаци нису непосредно дати; Површина и запремина ваљка, купе и лопте када су подаци непосредно дати у задатку; Површина и запремина ваљка, купе и лопте када подаци нису непосредно дати)

Мерење (Претварање јединица дужине, масе и времена у мање, апоени новца; Упоредивање величина које су изражене различитим мерним јединицама за дужину и масу; Претварање јединица мере и рачунање са њима; Претварање износа једне валуте у другу- примена пропорција; Приближна вредност броја- заокружљивање у рачунање са приближним вредностима)

Обрада података (Координатни систем; Читање графикона, дијаграма , табела и обрађивање података по једном критеријуму(аритметичка средина, поређење вредности узорака са средњом вредношћу); Представљање података табелом или дијаграмаом, мод , медијана; Процент; Примена

процентног рачуна у једноставнијим реалним ситуацијама; Примена процентног рачуна у сложенијим реалним ситуацијама)

5. Програм културних активности школе

Приредбе у школи		
Активност	Реализатори	Евауација
Приредба поводом Дана школе	наставници српског језика и ученици виших разреда, учитељи и ученици нижих разреда, наставници музичке културе и хор, наставници техничког као техничка подршка, школски медијатекар	видео-записи, фотографије, плакати
Приредба поводом Школске славе	наставници српског језика и ученици виших разреда, учитељи и ученици нижих разреда, наставници музичке културе и хор, наставници техничког као техничка подршка, школски медијатекар, вероучитељ	видео-записи, фотографије
Приредба поводом Пријема првака	актив учитеља 3. разреда и ученици 3. разреда, наставници музичке културе и хор, наставници техничког као техничка подршка, школски медијатекар	извештаји учитеља, видео-записи, фотографије
Приредба поводом Пријема првака у Дечији савез	актив учитеља 2. разреда и ученици 2. разреда, наставници музичке културе и хор	извештај учитеља, видео-записи, фотографије
Организација Дана отворених врата школе	учитељи, наставници, педагошко-психолошка служба, управа школе,	фотографије

- по стручним већима (научне области) - за предшколце – будуће прваке	учитељи 4. разреда, тим за маркетинг, боравак	
Одељењске приредбе поводом краја школске године	учитељи, учитељи продуженог боравак, ученици нижих разреда	видео-записи, фотографије
Новогодишња приредба	учитељи продуженог боравак, ученици 1. и 2. разреда	видео-записи, фотографије
Одељењске приредбе поводом 8. марта- Дана жена	учитељи, ученици нижих разреда	видео-записи, фотографије
Организација литерарних такмичења у библиотеци поводом Дечје недеље и Дана школе	школски библиотекар, ученици нижих и виших разреда	извештај библиотекара, резултати такмичења
Организација сусрета са писцима у школи поводом Змајевих дечјих игара	школски библиотекар, ученици нижих и виших разреда	извештај библиотекара, фотографије
Обележавање Светског дана књиге у библиотеци	школски библиотекар, чланови библиотекарске секције	извештај библиотекара, фотографије, плакати
Вече у библиотеци посвећено	школски библиотекар, чланови библиотекарске секције	извештај библиотекара,

популаризацији књига и читања са члановима секције		фотографије
Изложбе у школи		
Активност	Реализатори	Евауација
„Вашар спретних руку“	учитељи, ученици нижих разреда	извештај учитеља, фотографије, продукти дечјег рада
Изложбе у холу библиотеке	школски библиотекар, чланови библиотекарске секције	продукти дечјих литерарних радова, плакати, фотографије
Изложбе у холу продуженог боравка	учитељи продуженог боравка, ученици 1. и 2. разреда	продукти дечјег рада
Догађаји у вези са пројектном наставом	комисија за естетско уређење школе	постављени експонати
Изложба и други догађаји у вези са екологијом и рециклажом,	учитељи, наставници биологије, ученици еколошке секције (нижи разреди) и еко – патроле	продукти дечјег рада
Изложба у холу зборнице	комисија за естетско уређење школе	продукти дечјег рада, награде и признања, видео-запис на сајту школе
Изложба „Наша школа – од оснивања до данас“	Комисија за естетско уређење школе	фотографије, документација, предмети који су се некад користили
Изложба урамљених дечјих ликовних радова у холу школе	наставници ликовне културе, наставници техничког као техничка подршка, ученици нижих и виших разреда	продукти дечјег рада

Одељењске тематске ликовне изложбе у холу школе	учитељи, ученици нижих разреда	продукти дечјег рада
Естетско уређење учионица и кабинета	учитељи, наставници, ученици нижих и виших разреда	продукти дечјег и наставничког рада
Литерарни, ликовни и остали конкурси		
Активност	Реализатори	Евауација
Организација литерарног конкурса у школи поводом Дечје недеље	школски библиотекар, наставници српског језика, учитељи, ученици нижих и виших разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе
Организација литерарног конкурса у школи поводом школске славе Светог Саве	школски библиотекар, наставници српског језика, учитељи, ученици нижих и виших разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе
Организација литерарног конкурса у школи поводом Дана школе	школски библиотекар, наставници српског језика, учитељи, ученици нижих и виших разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе
Учешће на литерарном конкурс у Дани ћирилице	наставници српског језика, ученици виших разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе
Учешће на литерарном конкурс у „Невен“	наставници српског језика, ученици виших разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе

Учешће на осталим литерарним конкурсима које одобрава Министарство просвете, науке и технолошког развоја	школски библиотекар, наставници српског језика, учитељи, ученици нижих и виших разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе
Учешће на ликовним конкурсима које одобрава Министарство просвете, науке и технолошког развоја	наставници ликовне културе, учитељи, ученици нижих и виших разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе
Учешће на драмским конкурсима које одобрава Министарство просвете, науке и технолошког развоја	наставници српског језика и ученици виших разреда, учитељи и ученици нижих разреда	извештај наставника, производи дечјег рада, објава резултата на сајту школе, фотографије
Учешће на конкурсима Дигиталне часа	учитељи и наставници кроз рад са ученицима	радови ученика и наставника
Учешће на конкурсима Креативне школе	учитељи и наставници кроз рад са ученицима	радови ученика и наставника
Учешће на ликовном и	ученици и учитељи нижих разреда	радови ученика

литерарном кункурсу у организацији Црвеног крста града		
Посете културно-уметничким установама		
Активност	Реализатори	Евауација
Огранак Градске библиотеке	Учитељи и ученици 1.разреда, школски библиотекар са члановима библиотекарске секције	извештај наставника, чланске карте градске библиотеке најмлађих читаоца – првака, фотографије
Градска библиотека	учитељи и ученици нижих разреда, школски библиотекар са члановима библиотекарске секције	извештај наставника, фотографије, дечји литерарни и ликовни радови након посете
Посете књижарама	школски библиотекар са члановима библиотекарске секције	извештај наставника, фотографије
Галерија Матице српске	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, производи дечјег рада
Музеј Војводине	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, производи дечјег рада
Музеј савремене уметности Војводине	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, производи дечјег рада
Петроварадинска тврђава и музеј града Новог Сада	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, производи дечјег рада

Природњачки музеј	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Новосадски отворени универзитет	учитељи, ученици нижих разреда	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Културни центар Новог Сада	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Српско народно позориште	учитељи и ученици нижих разреда, наставници српског језика, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Позориште младих	учитељи и ученици нижих разреда, наставници српског језика, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Посете позоришним представама (ван позоришта)	учитељи и ученици нижих разреда	фотографије
Биоскоп „Арена“ и други биоскопи	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Посета музичкој школи	наставници музичке културе и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Посета манастирима	вероучитељ, ученици који похађају верску наставу	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада
Посета цркви и учешће на богослужењу- литургији	вероучитељ, ученици који похађају верску наставу	извештај наставника, фотографије, продукти дечјег рада

Посете манифестацијама		
Активност	Реализатори	Еваулација
„Новосадско пролеће“ на СПЕНС-у	учитељи и ученици нижих разреда	извештај учитеља, фотографије
„Новосадска јесен“ на СПЕНС-у	учитељи и ученици нижих разреда	извештај учитеља, фотографије
Посета Градском зеленилу	ученици и учитељи нижих разреда	фотографије
„Дани меда“	учитељи и ученици нижих разреда, одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај учитеља и наставника, фотографије
Сајам науке – „Маскенбал“	учитељи и ученици нижих разреда	извештај учитеља, фотографије
Фестивал науке	наставници и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије
Сајам књига у Београду	наставници српског језика, библиотекар и чланови секција	извештај наставника, фотографије
Салон књига и образовања у Новом Саду	наставници српског језика, библиотекар и чланови секција	извештај наставника, фотографије
„Ноћ истраживача“	наставници и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије
Сајам образовања	наставници и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије
Ноћ науке	наставници и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије
Ноћ музеја	одељењске старешине и ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије
Дан Матице српске	наставници српског језика, ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије

Дан књиге	наставници српског језика, ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије
Светски дан матерњег језика	наставници српског језика, ученици виших разреда	извештај наставника, фотографије

6. Програм школског спорта и спортских активности

Школски спорт и спортске активности:

Редни број	Време реализације	Садржаји рада	Носилац
1.	октобар новембар	Школски крос (учествују сви ученици школе) Општинско такмичење у малом фудбалу за ученике основних школа- Б програм (учествују ученици 5. и 6. разреда) Општинско и окружно такмичење у пливању (учествују ученици и ученице од 1. до 8. разреда)	Актив физичког васпитања
2.	новембар децембар	Кошарка – општинско такмичење	Актив физичког васпитања

		<p>(учествују ученици 7. и 8. разреда)</p> <p>Одбојка – општинско такмичење (учествују ученици и ученице 7. и 8. разреда)</p> <p>Мали фудбал – општинско такмичење (учествују ученици 7. и 8. разреда)</p> <p>Пливање – републичко такмичење (учествују ученици и ученице који су остварили пласман са претходног нивоа такмичења)</p>	
3.	јануар - фебруар	<p>Одбојка – међуокружно такмичење (учествују ученици и ученице који су остварили пласман са претходног нивоа такмичења)</p>	Актив физичког васпитања
4.	март	<p>Гимнастика – општинско и окружно такмичење</p>	Актив физичког васпитања

		(учествују ученици и ученице од 1. до 8. разреда)	
5.	април	<p>Гимнастика – међуокружно и републичко такмичење (учествују ученици и ученице који су остварили пласман са претходног нивоа такмичења)</p> <p>Спортски дан - организује се један дан у недељи када се слави дан школе (за ученике од 1. до 4. разреда, организују се игре без граница и весели полигони, а за ученике од 5. до 8. разреда турнири у фудбалу)</p>	Актив физичког васпитања и актив наставника разредне наставе
6.	мај - јун	Атлетика – општинско, окружно, међуокружно и републичко такмичење (на првом нивоу такмичења, учествују ученици и ученице 7. и 8. разреда. На осталим нивоима учествују ученици и ученице који су остварили пласман са претходног нивоа)	Актив физичког васпитања

		<p>Атлетика – школско такмичење за ученике 3. и 4. Разреда</p> <p>Атлетика – школско првенство АП Војводине за ученике од 1. до 4. и 5. до 6. разреда (од 1. до 4. разреда учествују ученици и ученице који су остварили најбоље резултате на школском такмичењу)</p> <p>РТС крос кроз Србију (учествују сви ученици школе)</p> <p>Општинско такмичење одбојци за ученике и ученице основних школа- Б програм (учествују ученици и ученице 5. и 6. разреда)</p> <p>Општинско такмичење у кошарци за ученике основних школа- Б програм (учествују ученици 5. и 6. разреда)</p> <p>Недеља спорта – турнири у фудбалу, одбојци, кошарци, између две ватре</p>	
--	--	--	--

		(учествују ученици и ученице 1. до 8. разреда) Фудбалска утакмица – матуранти против наставника	
7.	У току школске године одржава се такмичење из ПЛЕСА који организује Дечији савез ДУНС-а, а носилац активности је Весна Ђуровић.		
8.	У току школске године одржавају се такмичења из појединачних спортова (ЏУДО, СТОНИ ТЕНИС, СТРЕЉАШТВО, ТЕНИС, КАРАТЕ, ШАХ) у организације Савеза за школски спорт. Носиоц ових активности је актив физичког васпитања.		

7. Програм заштите од насиља, злостављања и занемаривања и програми превенције других облика ризичног понашања

Основна школа „Жарко Зрењанин“ поносна је, у свом учествовању у новим токовима образовања, радом Тима за заштиту од насиља,

дискриминације, занемаривања и злостављања. Тим већ низ година, осим што се бави ситуацијама и потенцијалним насиљем у школи, изводи разне културне и мултимедијалне акције и активности, промовише толеранцију и праштање, као и лепо понашање, води рачуна да се у школи сваки ученик осећа заштићено и са сазнањем да има коме да се обрати ако му се деси да се нађе у неприкладној ситуацији.

Превенција насиља је изузетно деликатна и осетљива област, зато је план мера превенције насиља и повећање сарадње базиран на добрим намерама и осећању правде свих учесника наставног процеса и то:

- ✓ Редовно праћење ученика којима је потребна помоћ и разумевање.
- ✓ Редовно праћење ситуације у школи када је потенцијално насиље у питању.
- ✓ Саветодавни рад са одељењским старешинама и другим запосленима у школи.
- ✓ Едукације запослених, ученика и родитеља о врстама насиља и њиховој превенцији и спречавању.
- ✓ Упознавање свих учесника школског живота са законским оквирима.
- ✓ Организација тематских културних манифестација.
- ✓ Укључивање ученика са проблемима у понашању у ваннаставне активности.
- ✓ Праћење и вођење Формулара за инцидентне ситуације.
- ✓ Организација и израда плана активности Вршњачког тима и његово укључивање у вршњачко посредовање.
- ✓ Едукација запослених за посредовање у сукобима и како се понашати када су конфликти у питању.
- ✓ Редовно инфомрисање путем медијски доступних средстава.
- ✓ Обезбеђивање тајности података за ученике, родитеље и наставнике.
- ✓ Редовно вођење документације.
- ✓ Сарадња са Ученичким парламентом.
- ✓ Подношење извештаја директору и Наставничком већу.
 - ✓ Укључивање свих чланова Наставничког већа у процес превенције и детекције.
- ✓ Друге активности у циљу повећања сарадње актера школског живота.

активности	задачи	циљ	време реализације	ноциоци и активности
Предлог за отварање- формирање посебног одељења за напредне ученике, у оквиру школе „Жарко Зрењанин“	Конмсултац ије са: Директором школе, Школском управом правником школе	отварање одељења за напредне ученике у циљу мотивисања ученика.	Школска 2020. година	Координатор и чланови тима
Израда годишњих планова радатима за наступајућу школску годину.	подела задужења	усвајање плана рада	Август	координатор тима и чланови
Покушај контакта са родитељима са територије наше школе , који нису децу уписали у ОШ”Жарко Зрењанин”	сарадња са секретаром школе ради добијања потребне документације	-утврђивање разлога, због којег су родитељи изабрали другу школу	Септембар – децембар	координатор тима и чланови
Анкетирање и статистичка обрада података о ученицима који су се уписали у нашу школу, а нису са територије школе	Прикупљање података и анализа	утврђивање разлога за упис у нашу школу, обрада прикупљеног материјала	Септембар – октобар	координатор тима и чланови

Праћење разлике броја уписане и исписане деце из школе	Редовно информисање о протоку ученика	спречавање осипања ученика	Текућа школска година	координатор тима и чланови
Праћење разлога исписа ученика из наше школе	- утврђивање мотива за испис деце из наше школе	отклањање разлога за испис који нису у вези са пресељењем	Текућа школска година	координатор тима и чланови
Вођење прецизне евиденције	-уредна и благовремено вођена евиденција	порђење са претходном годином, увид у евентуално осипање ученика и превенција истог	Текућа школска година	координатор тима и чланови
Израда годишњег извештаја о раду тима	-израда извештаја	анализа успешности тима и предлози за побољшање рада	Јуни	координатор тима и чланови

8. Програм слободних (ваннаставних) активности ученика

Савремена школа има развијен систем друштвених и слободних активности ученика које организује самостално или у сарадњи са другим институцијама и друштвеним организацијама, чиме се омогућује деци да испоље, задовоље и даље развијају своје друштвене активности, склоности и интересовања.

Бројне ваннаставне и ваншколске активности се реализују путем:

- ученичких организација (као одељењски, разредни и школски колективи)
- заједница (као одељењски, разредни и школски колективи)
- слободних активности.

Обавезне слободне активности чине предмети: свакодневни живот у прошлости, цртање, сликање и вајање и хор и оркестар.

Слободне активности треба да стварају услове и погодне животне и васпитне ситуације за стицање знања и афирмацију ученичких способности, да васпитавају за друштвену активност и солидарност; да развијају свест о потреби друштвеног ангажовања у решавању заједничких задатака и проблема...

Задовољавајући своја разноврсна интересовања, слободно се опредељујући и удружујући са другима у раду, ученици уз помоћ својих наставника, изграђују систем интересних колектива, које називамо - слободне активности ученика.

Слободне активности су груписане у четири подручја, и то:

- културно-уметничке,
- предметне (научно-истраживачке),
- техничке и радно-производне,
- спортско-рекреативне.

Слободне активности	Реализатори	Евалуација
Културно-уметничке слободне активности		
Секције:		
	- Учитељи и ученици	
Новинарска секција	- Наставници српског језика и ученици виших разреда у сарадњи са Тимом за маркетинг школе	извештаји наставника, новински чланци плакати, фотографије, израда школског часописа
Српски блогери	- Наставници српског језика и ученици виших разреда	извештаји наставника и ученика, практични радови ученика
Драмска секција	боравак - Учитељи и ученици нижих разреда - Наставници српског језика и ученици виших разреда	извештаји учитеља и наставника, учешће на приредбама, учешће на такмичењима, фотографије
Литерарна секција	- Учитељи и ученици нижих разреда - Наставници српског језика и ученици виших разреда	извештаји учитеља и наставника, учешће на приредбама, учешће на литерарним конкурсима, фотографије
Слободне активности	Реализатори	Евалуација
Културно-уметничке слободне активности		
Секције:		
Дебатни клуб	- Наставници српског језика и ученици виших разреда	извештаји наставника и ученика
Клуб читалаца	- Школски библиотекар и	извештај школског библиотекара, организовање и

	ученици нижих и виших разреда	учешће у литерарним вечерима, фотографије
Библиотекарска секција	- Школски библиотекар и ученици виших разреда	извештај школског библиотекара, фотографије
Ликовна секција	- Учитељи и ученици нижих разреда - Наставници ликовне културе и ученици виших разреда	извештаји учитеља и наставника, учешће на ликовним конкурсима, изложбе у школи и ван ње – продукти дечјег рада, фотографије
Хор и оркестар	- Наставници музичке културе и ученици нижих и виших разреда	извештај наставника, учешће у школским приредбама, фотографије
ТВ студио	- Учитељи, наставници и ученици нижих и виших разреда	анализа извештаја, фотографије, тв-прилози, продукти дечјег рада
Предметне (научно-истраживачке) слободне активности		
Секције:		
Забавна математика	- Учитељи и ученици нижих разреда	извештаји наставника, учешће на међународном такмичењу „Мислиша“, објава постигнутих резултата на сајту школе
Информатичка секција	- Учитељи и ученици нижих разреда - Наставници информатике и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима, објава постигнутих резултата на сајту школе
Еколошка секција	- Учитељи и ученици нижих разреда	анализа извештаја о успешности акција, организовање и учешће у

	- Наставници биологије и ученици виших разреда	акцијама и манифестацијама у школи и ван ње, дечји радови, плакати, фотографије
Биолошка секција	- Наставници биологије и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на манифестацијама и такмичењима, фотографије, плакати, објава постигнутих резултата на сајту школе
Хемијска секција	- Наставник хемије и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима, објава постигнутих резултата на сајту школе

Предметне (научно-истраживачке) слободне активности		
Секције:		
Физика - секција	- Наставник физике и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима, објава постигнутих резултата на сајту школе
Прва помоћ	- Наставници биологије и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима
Енглески језик - секција	- Наставници енглеског језика и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима, фотографије, објава постигнутих резултата и креативних радова на сајту школе
Немачки језик - секција	- Наставници немачког језика и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима, фотографије, објава постигнутих резултата на сајту школе

Историјска секција	- Наставници историје и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима, фотографије, плакати, објава постигнутих резултата на сајту школе
Географска секција	- Наставници географије и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима, фотографије, плакати, објава постигнутих резултата на сајту школе
Саобраћајна секција	- Наставници техничког и ученици виших разреда	извештаји наставника, организовање и учешће на саобраћајним полигонима
Техничке и радно-производне слободне активности		
Секције:		
Авио моделарство	- Наставници техничког и ученици виших разреда	извештаји наставника, учешће на такмичењима– производи дечјег рада, изложбе, фотографије
Архитектура и грађевинарство	- Наставници техничког и ученици виших разреда	
Медијска секција	- Учитељи, наставници и ученици виших разреда	анализа извештаја, фотографије, плакати, тв-прилози, мултимедијално умрежавање школа, производи дечјег рада

Слободне активности	Реализатори	Евалуација
Спортско-рекреативне слободне активности		
Секције:		
Шаховска секција	- Учитељи, наставници и ученици нижих и виших разреда	извештаји учитеља и наставника, такмичења у школи и ван ње, фотографије

Атлетика	- Наставници физичког васпитања и ученици нижих и виших разреда	извештаји наставника, организовање и учешће у спортским сусретима и другим спортским манифестацијама у школи и ван ње, резултати остварени на такмичењима и објављени на сајту школе, фотографије
Фудбал	- Наставници физичког васпитања и ученици нижих и виших разреда	
Кошарка	- Наставници физичког васпитања и ученици нижих и виших разреда	
Одбојка	- Наставници физичког васпитања и ученици нижих и виших разреда	

9. Акциони план професионалне оријентације

Оквир:

- Закон о основном образовању и васпитању Члан 43.
„Школа у сарадњи са установама за професионалну оријентацију помаже родитељима, односно старатељима и ученицима у избору средње школе и занимања, према склоностима и способностима ученика и у том циљу прати њихов развој и информисе их о карактеру и условима рада појединих занимања. Ради праћења индивидуалних склоности ученика и пружања помоћи ученицима и њиховим родитељима, односно старатељима у избору средње школе и занимања, школа формира тим за професионалну оријентацију, у чијем саставу су стручни сарадници и наставници. Тим за професионалну оријентацију реализује програм професионалне оријентације за ученике седмог и осмог разред.

- Годишњи програм рада Основне школе „Жарко Зрењанин“ (у даљем тексту Школа)
- Чланство у пројекту ГИЗ
- Формирање Тима за професионалну оријентацију (у даљем тексту Тим)
- Решење директора за чланове Тима који чине Жана Манић, Нина Димитријевић и старешине седмог и осмог разреда.

Циљ:

- Информисање свих релевантних актера о активностима ПО у школи и очекиваним исходима.
- Помоћи ученицима да у оквиру сопствених способности, афинитета и могућности спознају себе, своје снаге и слабости
- Понудити ученицима и родитељима помоћ у вези са одлуком о даљем школовању
- Продубити интересовања ученика за области за које су нарочито заинтересовани или талентовани
- Отворити нове могућности за ученике и родитеље када су у питању професионални избори и њихова важност у животу
- Едукација свих запослених о потребама и обавезама које пред Школу ставља професионална оријентација

Уношење програма у школска документа:

- саставни део Школског програма
- саставни део Годишњег плана рада школе
- део Школског развојног плана
- део самовредновања и екстерног вредновања рада школе

Циљ ПО је да ученици буду оснажени и спремни да самостално донесу одлуку о даљем школовању и занимању.

Циљеви програма.

Законом о здравственој заштити школа је обавезнана здравствено-васпитни рад са ученицима. Циљ наставе здравственог васпитања јесте да ученици овладају основним знањима, вештинама, ставовима и вредностима у области здравства кроз учење засновано на искуству. Поред формирања ставова и усвајања знања, животне вештине су неопходне да се на основу информација и критичког размишљања изграђују здрави и стиловиживљења.

Основе здравственог васпитања деца и млади добијају, углавном у породици, групи вршњака, школи, здравственим установама и преко средстава масовних комуникација. Неумањујући значај породице и вршњака, сматрамо неопходним систематски рад на овом плану у оквиру: школе, здравствених установа и путем средстава масовних комуникација јер б и тада сва деца и млади били изложени сличним програмима, чији би се ефекти могли донекле пратити добро осмишљеном евалуацијом.

Учење садржаја здравственог васпитања подразумева превођење знања о здрављу у жељени начин понашања, уз препознавање правих животних вредности и подстицање развоја личности.

Садржај програма се реализује кроз обавезне и изборне наставне предмете, часове одељењског старешине, секције и остале слободне активности, сарадњу са родитељима и локалном заједницом и рад стручних сарадника.

У ОШ "Жарко Зрењанин" годинама се изузетан значај придаје здравственом васпитању. Теме се углавном реализују на часовима ОС и кроз предавања гостију лекара предавача. Здравственоваспитни рад реализује се и кроз редовну наставу, ваннаставне и ваншколске активности. Међутим, потреба за овим радом не опада већ расте годинама.

Извештаји са систематских прегледа ученика као и званични подаци здравствених установа показују забрињавајуће високе проценте обољења младих, као и низак степен спремности на одговорно понашање, упркос поседовању добрих знања из ове области. То значи да су ученици, углавном, добро информисани о проблемима здравља, али да не довољно примењују превентивне активности у циљу његовог очувања. Зато је неопходно да здравствено васпитање буде инкорпорирано у живот и рад у школи, а када

серади о његовом информативнома спекту, дасе реализује што чешће примено активних метода кроз пројекат „Једимо здраво живимо здраво“ и путем пројекта „Здраво растимо“ као и истоименог квиза. Као и кроз групни рад, а не само фронталним монолозима предавача.

Наставната тема	Садржаји	Раз	Носиоци активности
Ово сам ја	Упознај своје тело И ја растем Видим, чујем, осећам Како сам дошао на свет	I-II	Наставници разредне наставе
Шта знам о здрављу	Ко све брине о мом здрављу Како сачувати здравље	I-II	Наставници разредне наставе
Хигијена	Лична хигијена Хигијена простора Болести које на стају због лошег одржавања хигијене	I-IV	Наставници разредне наставе
Исхрана „Једимо здраво живимо здраво.“ Здраво растимо“	Правилна исхрана Болести неправилне исхране Недеља здраве исхране Врсте хранљивих материја Васпитавање за правилну исхрану Анорексија, булимија, гојазност Контаминација хране	I-IV	Наставници разредне наставе Наставници биологије
Значај рекреације и спорта кроз пројекте	Један мој дан Организација дана Како препознати умор и замор	I-VIII	Наставници разредне наставе Наставници физичког васпитања

“Једимо здрави, живи мо здрави“, “Здра во растимо“			
Болести завис ности	Особине алкохола и никотина Од радозналости до зависности Основни појмови о дрогама Шта је ХИВ инфекција Превенција алкохолизма и наркоманије Ризично понашање у дечијем узрасту	III-IV V	Предавачи-гости лекари, психолог школе Наставник биологије
Пубертет Сексуално васпитање	Квалитативне промене у току биолошког сазревања Ментална хигијена Односи међу половима Примарне и секундарне полне карактеристике Хигијена спорта	III-V	Психолог, наставници биологије, наставници разредне наставе, наставници физичког васпита ња
Болести дечје гдоба	Извор инфекција и путеви ширења Болести респираторног и дигестивног тракта Деформитети кичменог стуба Тетоважа, пирсинг Прва помоћ код к рварења, сунчанице,	II-VIII	Наставници разредне наставе Гост-лекар педијатар

	колапса, тровања, алкохолизма, повраћања Стрес		
Култураживљења и људскепотреб	Социјално угрожена деца Злоупотреба и манипулација људским потребама Социјални притисак вршњака и проблеми понашања Култура исхране, становања, одевања Утицај породице на психосоцијални развој детета Алкохолизам и насиље у породици Злостављање деце у породици Култура рада Средства масовне комуникације “Компјутерска” зависност	II VIII	Одељењскестаре шине Психологшколе Гости-предавачи
Прва помоћ	Обука ученика за указивање прве помоћи при лакшим повредама. Како позвати хитну помоћ?	IVIII	Наставници разредне наставе Одељењске старешине Наставници биологије који су прошли обуку прве помоћи.

			Ученици чланови секције „Прва помоћ“
Изграђивање самопоштовања	Сазнавање о себе Изграђивање селф-концепта Правилно вредновање понашања Препознавање осећања Свест о сличности и разликама наших акција, осећања, изгледа Евидентирање промена у развоју и формирање идентитета Проналажење начина за превазилажења психолошких проблема	I-VII	Наставници разреда наставе Одељењске старешине Наставници грађанског васпитања

11. Програм социјалне заштите

Неколико година уназад школа је била учесник бројних хуманитарних акција, а неке смо и сами организовали.

У наредном периоду намеравамо да наставимо са том праксом.

Да организујемо хуманитарне акције за наше угрожене суграђане.

Да организујемо слободну активност за старије суграђане.

Да организујемо прикупљање помоћи за децу са Косова и Метохије и да учествујемо у пријему деце са тог подручја у Новом Саду, у посети од неколико дана.

12. Програм заштите животне средине

Низ година подстићемо и промовићемо васпитање и образовање деце за чистију животну средину. Заштита и унапређење животне средине има за циљ стицање знања о друштвеним, природним, привредним и техничким појавама и токовима који преображавају, обогаћују или угрожавају животну средину.

ИСХОДИ:

- Развијен позитиван однос према природи и природом и радом створеним вредностима, селективном прикупљању и сортирању отпада
- Оплемењивање уже и шире средине,
- Стицање одговарајућих знања и формирање правилног односа према уређивању школе, насеља, култивисању расада и неговању упаркова,
- Уређење школског дворишта

Предлог плана

Наставна тема	Садржаји	Време реализације	Носиоци активности
Селективно прикупљање и сортирање отпада у ШКОЛИ (папир, пластика, биоотпад, батерије, лименке, пластика)	Одлагање папирног отпада и биоотпада створеног у свакој учионици и на ходницима школе у "Папирка" (еколошке канте за папирни отпад) резервоаре и резервоаре за биоотпад разредне и предметне наставе као и унутаршколске кухиње. Одлагање батерија, лименки и пластике у одговарајући канту на ходнику у школи	Током године, сваког дана	Сви ученици и учитељи, особље школе
Образовање еколошких патрoла	Од чланова еколошке секције образоваће се три Еколошке патроле по три ученика. Њихов задатак је да	пролеће	Еколошке секције нижих и

	буду промотери у одржавању чисте животне средине, регулисању длагања отпада, заштити зеленила школе и околине.		виших разреда
Правилна исхрана – ЈЕДИМО ЗДРАВО ЖИВИМО ЗДРАВО	Наставаке дукације о принципима здраве исхране и правилним навикама у исхраните о важности здравог школског доручка и ручка путем предавања, радионица, трибина, плаката и сл, уређивање школске кантине и трпезарије, едукативним ученичким радовима. Спровешће се акција у којој ће чланови екопатрола са ученицима из школе промовисати конзумирање здраве хране на штандовима	током године	Учесници пројекта из претходне године
Одрживи развој: ПОТРОШЊА	Одрживи развој: потрошња ћемо посветити рециклажи батерија и папира	пролеће	Еколошке секције нижих и виших разреда
Радионице Еколошке паролe	учешће ученика у изради еколошких паролa са различитим темама, порукама, зависно од акција које ће се током школске године изводити	Током целе године	Еколошке секције нижих и виших разреда

Значај заштите животне средине	Биће изведена у оквиру два округла стола радионичарског типа	Мај - јун	Еколошке секције нижих и виших разреда
Обележавањ е ЕКОЛОШК И важних ДАТУМА	Према предвиђеном еко - календару кроз радионице , теренску наставу , путем наше школске телевизије и радија, медијске секције, уз учешће ученика и учитеља и координатора еко пројекта, обележиће се следећи датуми 16.09. Међународни дан очувања озонског омотача 26.09 . Светски дан чистих планина 04.10 . Међународни дан заштите животиња 12.10 . Дан захвалности за плодове земље 20.10 . Светски дан јабуке 17.11 . Светски дан непушача 29.12 . Међународни дан биолошке разноврсности 02.02 . Међународни дан заштите мочвара 22.03 . Светски дан вода 22.04. Дан планете Земље 03.05 . Дан Сунца 22.05. Међународни дан биолошке разноврсности	Оствари ваће се тематски , везано уз важне еко - датуме и еко - збивања у школи у холу школе .	тим за естетско уређење школе, библиотекарка, ликовна секција , ученици

	31.05.Свјетски дан без пушења 05.06. Светски дан заштите животне средине 11. Изложбама ученичких РАДОВА (теме : Вода , Енергија , Отпад , Правилна исхрана , Здрав живот , Рециклажа текстила)		
--	---	--	--

ЕКО РАДИОНИЦЕ, ЕКО ПРЕДАВАЊА (дебате, трибине) , ЕКО ИЗЛЕТИ

Израда слика од рециклираних тканина и различитих украсних предмета употребом отпада . Овај део програма спроводиће сваки учитељ и наставник на редовној настави, часу одељенског старешине или на ваннаставним активностима.

Носиоци : сви ученици и учитељи као и координатори еко радионица. Наставници и учитељи ће бити едуковани на семинару „Управљање отпадом и рециклажом, који је планиран у овој школској години.

Време реализације : током године

Еко предавања организоваће учитељи (ученици) за ученике свих старосних група те за све раднике школе . Планиране теме :

РАЗРЕДНА НАСТАВА: Биљни свет Специјалног резервата природе Засавица (водене биљке)

Носилац: наставници биологије

Време остваривања: током године

Предметне наставе : Природни начин лечења здравствених проблема ,

Замке зависности (сарадња са Домом здравља Лиман)

Носиоци : школски координатори програма еко школе Србије

Време реализације : током године

Ове школске године , учитељи и ученици планирају посетити :

-Ботаничка башта Јевремовац Београд

- Специјални резерват природе Засавица

- Еко центар Сремски Карловци
- Каменички парк
- Национални парк Фрушка гора
- Носиоци : ученици из Еко - већа од 1. до 8. разреда ,наставници из Еко одбора школе.
- Време реализације : током године

РАД према наставном плану и програму

Сваки учитељ ће у годишњем програму свог предмета издвојити наставне јединице које се односе на спровођење плана еко - школе . Уз списак наставних јединица (у прилогу) по предметима, документацији се прилаже и огледни узорак припрема (једна из предметне, једна из разредне наставе) . Остале наставне јединице се чувају на заједничком ЦД .

Наставне јединице ће се заокружити у дневнику рада зеленом хемијском .

ПАНОИ , ЕКО обележја (МАЈИЦЕ, КАЧКЕТИ, ПОЗИВНИЦЕ С ЛОГОМ ШКОЛЕ ...)

У свакој учионици разредне и предметне наставе поставља се еко кутак (пано) који уређују ученици припадајућег разреда .

У сврху информисања ученика , радника школе и родитеља о еко - активностима школе, раду еко патрола, обележавањима важних датума у холу школе поставиће се промењиви пано, као и презентација која ће се приказивати на телевизору у холу школе.

Носиоци : координаторке естетског уређења, еко - паноисти , сви ученици, наставници информатике

Реализација еко документације : током године

ФОТО ДОКУМЕНТАЦИЈА , видео записа и / или аудио запис , ШКОЛСКЕ НОВИНЕ

Школска телевизија ће бележити све еко активности школе , обележавање важних датума и сл

Носиоци : учитељи и наставници, ученици еко секције, информатичке секције, новинарске секције и школске телевизије

Реализација фото документације : током године

ЕКО ДОКУМЕНТАЦИЈА

Еко дневник школе уређиваће координатори Еко Пројекта и чланови еко одбора школе, а конкурс за доделу средстава за спровођење програма у сарадњи са свим учитељима и ученицима пратиће директор школе

Носиоци : координатори Еко Пројекта, чланови еко одбора школе, сви ученици и учитељи и наставници

Реализација еко документације : током године

УРЕЂЕЊЕ ОКОЛИНЕ ШКОЛЕ, уређења ентеријера ШКОЛЕ

Озелењавање ентеријера школе према плану за уређење школског дворишта

Постављање столова и клупица (летња учионица за пројектну наставу)

Постављење еколошких табли , око школе .

Носиоци : Тим за естетско уређење школе, наставници техничког, еколошке секције нижих и виших разреда, мајстор , сво особње школе , учитељи и ученици, родитељи

Време реализације : током године

УРЕЂИВАЊЕ спортских терена и игралишта

Поставити канте за отпад , поставити клупе , уредити прилаз главном улазу у школу .

Носиоци : сви ученици и наставници, и локална самоуправа

Време реализације : током године

КОНТАКТ С ЈАВНОШЋУ , ТВ , ШТАМПА, РАДИО , ОСТАЛА СРЕДСТВА ИНФОРМИСАЊА

Носиоци : директор, педагог, секретарка, медијска секција, тим за маркетинг школе, тим за сарадњу са родитељима, школски координатори

- Време остваривања : током године

ПРОЈЕКТНИ , ЕКО - ДАН ШКОЛЕ

Пројектни дан Еко Школе биће одређен на наставничком већу(предлог да буде везан уз Дан планете земље са темом « Рециклажа батерија» .

13. Програм сарадње са локалном самоуправом и сарадња са другим школама

Област : Сарадња са локалном заједницом

Циљ : Успостављање сарадње школе и других чланова локалне заједнице у циљу

- остваривања сарадње на школским и ученички пројектима,
- стицања и проширивања знања о делатностима других организација,
- активног учешћа у акцијама локалних организација,
- активног учешћа у трибинама, предавањима и такмичењима које организују локалне организације,
- аплицирање на пројекте које расписује локална самоуправа
- аплицирање на пројекте које расписују невладине организације, а у сарадњи са локалном заједницом.

Крајњи циљ:

- успостављање сарадње са другим школама у локалној заједници и шире.
- размена искустава и унапређивање компетенција наставника,
- сензибилизација ученика за потребе вршњака са сметњама у развоју,
- промовисање мултикултурности и учење о различитости и недискриминаторском понашању,
- промоција тимског рада,
- одговорна деца која су свесна својих могућности и спремнија на бољу комуникацију,
- боља комуникациј аизмеђу вршњака..

Укупно трајање: 4 године

Активности	Реализатори	Време	Очекивања
Проширивање досадашње сарадње са Градском организацијом	ГОЦКНС, предметни наставници и наставници разредне наставе	прва година	Оспособљавање наставника за пружање прве помоћи, у случају

Црвеног крста – организовање семинара за запослене о пружању прве помоћи			потребе, ученицима и запосленима.
Проширивање досадашње сарадње са Градском организацијом Црвеног крста – организовање предавања и трибина са темама актуелним за основношколски узраст деце	ГОЦКНС, предметни наставници и наставници разредне наставе, стручна служба, родитељи	трајно	Оспособљавање наставника и родитеља за превенцију, препознавање и спречавање друштвено непожељних понашања и навика.
Неговање досадашње сарадње са Градском организацијом Црвеног крста – учешће у многобројним хуманитарним акцијама	ГОЦКНС, предметни наставници и наставници разредне наставе, ученици, родитељи	трајно	Неговање хуманог односа према другима и развој добровољног давалаштва крви.
Неговање досадашње сарадње са Градском	ГОЦКНС, предметни наставници и наставници	трајно	Представљање школе у локалној заједници

организацијом Црвеног крста – учешће у активностима такмичарског карактера	разредне наставе, ученици		
Неговање сарадње са Покретом горана Новог Сада – активно учешће у програмима и манифестацијама	Покрет горана Новог Сада, предметни наставници и наставници разредне наставе, ученици	трајно	Представљање школе. Развијање свести о значају очувања животне средине.
Неговање сарадње са Покретом горана Новог Сада – учешће у предавањима и семинарима	Покрет горана Новог Сада, предметни наставници и наставници разредне наставе, ученици	трајно	Спремност и оспособљеност наставника и ученика да сачувају и заштите природу, као и развијање свести о обновљивим изворима енергије.
Остваривање сарадње са ЈКП Чистоћа	ЈКП Чистоћа, наставници и наставници разредне наставе, ученици	једно полугодиште	Развијање свести о потреби сепарације отпада, набавка канти за сепарацију.
Настављена сарадња са СУБНОР-ом	СУБНОР, предметни наставници, ученици	октобар све 4 године	Активно учешће у обележавању Дана ослобођења Новог Сада.

Обележавање важних датума Градске библиотеке, учешће у акцијама	Библиотекар школе, библиотекари градске библиотеке, наставници разредне наставе, предметни наставници	трајно	Развијање љубави према књизи и навике читања.
Матица српска	Библиотекар школе, библиотекари Матице српске, наставници разредне наставе, предметни наставници	трајно	Очување националне традиције, упознавање културних просветних вредности, препознавање позитивних вредности образовања.
ЈВП Воде Војводине, квиз, ПП Јегричка, едукације, радионице	Маркетинг служба ЈКП Воде Војводине, наставници разредне наставе	трајно	Развијање свести о значају чувања воде као природног ресурса.
ЈКП Зеленило – Штранд	Координатор ЈКП Зеленило на Штранду, наставници разредне наставе,	трајно	Уступање простора ради реализације наставе и ваннаставних активности, радионица, самосталних

	предметни наставници		изложби, праћење свих манифестација на Штранду.
Ватрогасна служба града Новог Сада	Ватрогасна служба града, наставници разредне наставе, предметни наставници	трајно	Обучавање ученика и наставника о понашању у случају пожара.
ПУ Нови Сад – безбедност у саобраћају	Саобраћајци, наставници разредне наставе	трајно	Обучавање ученика о безбедном и одговорном понашању у саобраћају.
Сарадња са музејима : Музеј града, Музеј Војводине и Завод за заштиту животне средине	Кустоси, наставници разредне наставе, предметни наставници	трајно	Посете сталним и повременим поставкама, упознавање ученика са прошлошћу и сведоцима прошлости, учешће у радионицама и на конкурсима.
Културни центар Новог Сада	Филмски уредик (ци), наставници разредне наставе, предметни наставници	трајно	Посете пројекцијама, радионице, учешће на конкурсима, манифестацијама.
Позориште младих Биоскоп	Организациони тим позоришта и биоскопа,	трајно	Посете позоришним и биоскопским представама

	наставници разредне наставе, предметни наставници		
Филозофски факултет Нови Сад	Наставници немачког језика, професори Филозофског факултета	годину дана	Хоспитовање студената Филозофског факултета
Филозофски факултет Нови Сад	Наставници српског језика, професори Филозофског факултета	годину дана	Хоспитовање студената Филозофског факултета
ДИФ	Наставници физичког васпитања, професори ДИФ - а	годину дана	Хоспитовање студената ДИФ-а факултета
СПЕНС	Маркетинг СПЕНС-а , наставници разредне наставе, наставници предметне наставе	трајно	Посете манифестацијама, позоришне представе,
ЈГСП	Маркетинг ЈГСП - а, наставници разредне наставе, наставници	трајно	Обезбеђивање превоза за ученике, понашање у јавном превозу

	предметне наставе		
Дечији савез града	Дечији савез града, школска организација дечјег савеза	трајно	Пријем ученика у дечји савез града, учешће у манifestацијама у организацији Дечјег савеза
Дом здравља Нови Сад	Лекари Дома здравља, наставници разредне наставе, наставници предметне наставе	трајно	Сарадња у оквиру контроле и превенција разних болести
Новосадски сајам	Маркетинг служба новосадског сајма, наставници разредне наставе, наставници предметне наставе	трајно	Посете манifestацијама у организацији новосадског сајма, Сајам образовања
Центар за јавно здравље Војводине	Координатори центра, наставници	трајно	Предавања на тему наркоманије, пушења, алкохолизма
Национални парк Фрушка гора	Маркетинг служба (задуженалица)	трајно	Посета Националном парку Фрушка гора ,

	Националног парка, наставници разредне наставе, наставници предметне наставе		едукације, радионице
--	---	--	-------------------------

Област: сарадња и умрежавање са другим школама и установама

Област: Сарадња са другим школама	Крајњи циљ:		
	<ul style="list-style-type: none"> - успостављање сарадње са другим школама у локалној заједници и шире, - размена искустава и унапређивање компетенција наставника, - сензибилизација ученика за потребе вршњака са сметњама у развоју, - промовисање мултикултурности и учење о различитости и недискриминаторском понашању, - промоција тимског рада, - одговорна деца која су свесна својих могућности и спремнија на бољу комуникацију, - боља комуникација између вршњака.. 		
	Укупно трајање: четворогодишњи период 2015/2019. година		
Кораци/Активности:	Реализатори/ке:	Време:	Исход/очекивана промена и како ће се она проценити (ко процењује):

1. Формирати Тим за сарадњу са другим школама	-Директор	Август 2020.	-Формиран Тим за сарадњу са другим школама
2. Успоставити сарадњу са основним школама у локалној заједници и шире	-Тим за сарадњу са другим школама	2020/2024. година	-Успостављена сарадња са 10 основних школа у локалној заједници и шире
3. Успоставити сарадњу са средњим школама у локалној заједници и шире с циљем унапређивања професионалне оријентације	-Тим за сарадњу са другим школама - Стручна служба	2020/2024. година	-Успостављена сарадња са 5 средњих школа у локалној заједници и шире и упознавање са програмима школа
4. Успоставити сарадњу са ШОСО „Милан Петровић“ у циљу сензибилизације вршњака за потребе ученика са сметњама у развоју, пружања додатне подршке ученицима са сметњама у развоју и едукације наставника за рад са овим ученицима	-Стручни Тим за Инклузивно образовање -Тим за сарадњу са другим школама	2020/2024. година	-Успостављена сарадња са ШОСО „Милан Петровић“ - Посета ШОСО „Милан Петровић“ и упознавање са услугама Сервиса за подршку деци са сметњама у развоју
5. Успоставити сарадњу са основним школама	-Ученици и предметни наставници и	2020/2024. година	-Успостављена сарадња са 1 основном школом

на међународном нивоу	настаници разредне наставе		на међународном нивоу
6. Израда и реализација пројеката са другим основним школама у земљи и иностранству	-Наставници -Тим за сарадњу са другим школама - Бачки парламент	2020/2024. година	-Реализован пројекат са 1 основном шклом из земље или иностранства
8. Презентовати школу у локалној заједници и шире	-Директор -Тим за сарадњу са другим школама	2020/2024. година	-Школа је презентована у електронским и штампаним медијима
9. Израда и редовно одржавање web-сајта школе	-Директор -Тим за сарадњу са другим школама	2020/2024. година	-Уређен и редовно одржаван сајт школе
10. Успостављање сарадње са предшколском установом	- Учитељи -Васпитачи	2020/2024. година	-Успостављена сарадња са предшколском установом
11. Евалуација и извештавање о раду Тима за сарадњу са другим школама	-Тим за сарадњу са другим школама	2020/2024. година	-Упознавање Наставничког већа, Педагошког колегијума, Савета родитеља и Школског одбора са резултатима рада

			Тима за сарадњу са другим школама
--	--	--	-----------------------------------

14. Програм сарадње са породицом

Област: сарадња са родитељима

Циљ: ефикасна сарадња са породицом укључивањем родитеља, односно старатеља ради успешног остваривања постављених циљева образовања и васпитања

Задачи:

- Променити ставове важних актера у образовном процесу, јер су родитељи савезници у остваривању најбољих интереса деце и подстичу квалитет образовања
- Прилагођавање организације сарадње родитеља и школе

Активности:

- Партиципација родитеља као важан део компетенције наставника и мерило квалитета рада
- Партиципација као мерило за процену квалитета рада установе
- Процедуре за подстицање сарадње-правилник о сарадњи,
- Тим за сарадњу

Подстицање партиципације помоћу:

- Боље информисаности
- Укључивања у процес одлучивања у областима значајним за образовање
- Консултовање, тражење ставова и потреба

Очекивани резултати:

- Позитивна атмосфера у школи
- Развијање компетенција родитеља
- Мотивација осталих родитеља
- Мотивација ученика
- Партнерски однос- веза са родитељима и локалном заједницом

Облици сарадње:

- Писана комуникација-огласна табла, брошуре, школске новине, белешке о детету, кутија за сугестије, извештај о дечјем напретку, ученички портфолио, сајт школе
- Непосредна комуникација-посете, сусрети приликом довођења деце у школу, телефонски разговори, индивидуални, родитељски састанци, отворена врата, учешће у тимовима, учешће у пројектима
- Непосредно учешће- посетиоци, волонтери, манифестације, помоћници, технички реализатори, помоћ у акцијама школе, организација излета, израда наставних материјала и средстава, учешће у изради ИОП-а.

Активности за родитеље: узајамна подршка, едукатори деце у областима у којима су експерти, образовне активности, социјалне активности, спортске активности, упућивање на могућности локалне заједнице, коришћење школске библиотеке за родитеље, заједнички пројекти, материјална и финансијска помоћ, радне акције, самоевалуација.

Атмосфера: потребно је развити емпатијски став

Фактори који утичу:

- друштвено историјски и економски
- карактеристике школе
- индивидуална својства

Улога директора: утврђивање потреба, стварање позитивне климе, мотивисање запослених за продубљивање сарадње

Улога наставника: подстиче сарадњу и главна веза је у истој

Припремне активности:

- Истраживање ставова директора школе према могућностима и облицима партиципације родитеља у различитим аспектима живота и рада школе, као и проценом успешности досадашње сарадње
- Испитивање ставова родитеља о могућностима и облицима сарадње са школом путем упитника
- Испитивање извршити са групом родитеља из сваког одељења, који нису укључени у управљачку структуру школе, члановима Савета родитеља, као и родитељима чија деца су са посебним потребама, ради стицања јасније

слике о томе како родитељи виде своју улогу и могућности укључивања према афинитетима и реалним потребама.

Области за испитивање:

- Комуникација на релацији школа- родитељи
- Фактори ометачи сарадње на релацији школа- родитељи
- Сарадња из угла школе (Савет родитеља)
- Сарадња из угла родитеља

Могућности онлајн комуникације:

- ✓ План сарадње са родитељима онлајн
- ✓ Могућности онлајн комуникације (платформе, апликације, мејл..)

15. Програм излета, екскурзија и наставе у природи

Приликом планирања и програмирања излета и екскурзија придржавали смо се важећих закона:

1. Правилник за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 30 од 25. априла 2019.)
2. Упутство за остваривање наставе у природи у првом циклусу основног образовања и васпитања.
3. Препорука свим основним и средњим школама за примену Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама на измирење новчаних обавеза насталих из уговора који за предмет имају организовање ђачких екскурзија(Министарство финансија и привреде,15.8.2017.),
4. Упутство за реализацију екскурзије и наставе у природи у ОШ(Министарство просвете) 24.5.2019.

Екскурзије

Циљ екскурзије, као облика образовно-васпитног рада, јесте да допринесе остваривању циљева и задатака образовања и васпитања, циљева и задатака наставних предмета, као и непосредно упознавање с појавама и односима у

природној и друштвеној средини, с културним, историјским и духовним наслеђем и привредним достигнућима.

Задачи екскурзије су:

- продубљивање, проширивање и обогаћивање знања и искустава ученика,
- повезивање и примењивање знања и умења,
- развијање љубави према отаџбини, њеној историји, култури и природним лепотама, неговање позитивног односа према свим њеним грађанима и њиховим националним, културним, етичким и естетским вредностима,
- неговање солидарности, хуманизма, другарства и осећаја заједништва,
- успостављање непосреднијих односа између наставника и ученика и ученика међусобно,
- проучавање објеката и феномена у природи,
- уочавање узрочно-последичних односа у конкретним природним и друштвеним условима,
- упознавање с начином живота и рада људи појединих крајева,
- развој и практиковање здравих стилова живота,
- развијање свести о значају одрживог развоја и изграђивање еколошких навика и навика заштите животиња,
- развијање способности проналажења, анализирања и саопштавања информација из различитих извора,
- оснаживање ученика у професионалном развоју,
- подстицање самосталности ученика и одговорности

Приликом планирања и програмирања излета и екскурзија руководили смо се следећим елементима:

- Садржаји екскурзије подразумевају остваривање дела наставног и ваннаставног

плана и програма и саставни су део Годишњег плана рада за 2013/14.школску

годину.

- Планирани обухват ученика је више од 80%
- Директор школе биће носилац припреме, организације и извођења плана и програма путовања.

-Стручни вођа путовања припрема и изводи програм који се односи на остваривање постављених образовно-васпитних циљева и задатака и одговарајућих садржаја. Стручног вођу пута именује директор из реда наставника који остварују наставни план и програм, а који су у вези са циљевима, задацима и садржајима наведених активности.

- Одељенски старешина обезбеђује организационо - техничке услове за извођење путовања и координира остваривање садржаја и активности предвиђених планом и програмом, стара се о безбедности и понашању ученика.

-Трајање екскурзије примерити узрасту и карактеристикама ученика

-Путни правац да буде у складу са прописаним садржајима екскурзија

-Техничка организација обавиће се у складу са Правилником о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања ("Службени гласник РС", број 30 од 25. априла 2019.)

-Начин финансирања -екскурзију ће финансирати родитељи ученика

- План дежурства ученика и наставника за време путовања мора бити благовремено направљен.

- Програм излета и екскурзија изложити родитељима, а после њихове сагласности предлог упутити Наставничком већу

-Придржавати се упутства за остваривање екскурзија

- Водити рачуна о материјалном стању родитеља

-Циљеви и задаци излета и екскурзија морају бити дефинисани како би се на основу истих, а уз помоћ туристичке агенције, саставио програм

-Планирати време

-По повратку сачинити извештај о реализацији екскурзије или излета

-Техничка организација обавиће се у складу са Правилником о програму за остваривање екскурзије у првом и другом циклусу основног образовања и васпитања

Настава у природи

Циљ и задаци наставе у природи

- Настава у природи је облик образовно-васпитног рада којим се остварују обавезни и

изборни наставни предмети и ваннаставне активности из наставног плана и програма за

први циклус основног образовања и васпитања.

Циљ организовања наставе у природи је остваривање одговарајућег садржаја наставних и ваннаставних активности из наставног програма основне школе у климатски

погодном месту из образовно-васпитних, здравствено-рекреативних и других разлога.

Задаци наставе у природи су:

- Програмски: Тематска реализација наставног градива, развијање способности

опажања, посматрања, развијање радних и хигијенских навика, развијање солидарности,

другарства и правилно коришћење слободног времена, развијање осећања одговорности

према личној и имовини других лица.

- Здравствени: Боравак у чистој животној средини; развијање еколошке свести и љубави

према природи и околини која нас окружује; бављење спортом и рекреацијом;

индивидуалне и колективне шетње и различите спортске активности

- Социјални: Заједничким животом и радом развија се социјализација деце и јача осећај

колективног духа и заједништва; испољавање осећања на социјално прихватљив начин;

у свајање ненасилних облика комуникације, заинтересованости ученика за одређени

проблем и његово конструктивно решавање.

У току извођења наставе у природи реализоваће се следећи садржаји наставног

Плана:

- СРПСКИ ЈЕЗИК

- Рад на развијању способности причања доживљаја, причања са елементима описивања

на основу доживљених слика у природи.

- Упознавање са старим алатима и занатима- богаћење речника

- Писање писма и разгледнице

- Писање дневника

-СВЕТ ОКО НАС И ПРИРОДА И ДРУШТВО

- Ученици би упознали флору и фауну планине, животне заједнице шума и ливада,

међусобни утицај живе и неживе природе у тим пределима.

- ФИЗИЧКО ВАСПИТАЊЕ

- ходање и трчање у природи

- скакање и прескакање у природи

- елементарне игре у природи и на спортским теренима

- штафетне игре у природи

-СОЦИЈАЛНИ РАЗВОЈ

- неговање самосталности

- неговање колективног духа, другарства и сарадње

Да ли ће и како бити реализована настава у природи или екскурзија зависи од одлука одељењских већа и Савета родитеља за сваку школску годину појединачно, као и целокупног стања у земљи и могућности да се оваква настава изведе.

16. Програм рада школске библиотеке

1. ПЛАНИРАЊЕ И ПРОГРАМИРАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

- израђивање годишњих и оперативних планова рада
- перманентно праћење издавачке делатности (обиласци књижара, сајмова, сајтова издавача) и на основу тога и доступних средстава, прављење планова набавке литературе и периодичних публикација за ученике, наставнике и стручне сараднике

- планирање и програмирање рада са ученицима у школској библиотеци
- израда програма рада библиотекарске секције
- израда програма рада Клуба читалаца

1. ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

- учешће у изради годишњег плана рада и самовредновања рада установе
- одабирање и припремање литературе и друге грађе за разне образовно васпитне активности
- упознавање библиотекара са новим књигама, читање приказа, рецензија, критика ради
- унапређења фонда стручном литературом као и књигама за ученике
- набавка књига и часописа
- испитивање читалачких интересовања разговором са ученицима и наставницима, као и анкетом када је то потребно

2. РАД СА НАСТАВНИЦИМА

- сарадња са наставницима на промоцији читања
- одржавање часова из појединих предмета у школској библиотеци (обавезно за поједине разреде из српског језика или ЧОС)
- коришћење ресурса библиотеке у процесу наставе
- сарадња са наставницима око утврђивања годишњег плана обраде лектире и коришћења наставничко-сарадничког дела фонда библиотеке
- информисање корисника (наставника) о новим књигама, приручницима и садржајима стручних часописа
- учешће у прављењу приредбе посвећене школској слави Светом Сави
- организација три литерарна конкурса (Дечја недеља, Свети Сава, Дан школе), а по потреби и других ако се укаже потреба за тим
- сарадња са свим Стручним већима у школи, посебно са Стручним већима српског језика и разредне наставе

- приказ стручне књиге, едиције, сајта, библиотеке и сличног члановима стручних већа, или Наставничког већа, као и излагање битних садржаја семинара који могу бити корисни за чланове колектива
- организација и/или сарадња око хуманитерних акција које сваке школске године буду организоване као и разних других акција у оквиру школе
- учешће сваке школске године у манифестацији Дан отворених врата
- учешће у промоцији школе приликом доласка деце из предшколских установа – будућих првака
- организовање колега за учешће на позоришном фестивалу (учешће сваке од наредне 4 године ако фестивал настави да постоји)

3. РАД СА УЧЕНИЦИМА

- уписивање нових чланова (ученика 1. разреда) у другом полугодишту
- обучавање ученика за самостално коришћење библиотечког материјала: правила коришћења, организација фонда, увођење у начин и метод индивидуалног и групног истраживања у извршавању наставних и ваннаставних задатака (коришћење речника, лексикона, енциклопедија, библиографија, стручне литературе из појединих области, спискова литературе у књигама, фуснота)
- упознавање са деловима књиге (садржај, импресум, индекс, хрбат књиге)
- упознавање са творцима књиге (аутор, уредник, технички уредник, коректор, лектор)
- упућивање ученика у функцију каталога и упознавање са начином коришћења на организованим часовима (у току слободних активности, ЧОС)
- издавање књига ученицима и пружање помоћи при избору књига, као и разговори о прочитаном и упућивање на критике и студије о делима
- пружање помоћи ученицима у припреми и обради задате теме
- пружање помоћи код учења ван наставе и усвајању метода самосталног рада на тексту и другим материјалима

- одржавање часова на којима ће се вршити прикази и популаризација књига за одређени узраст
- рад са библиотекарском секцијом
- рад са Клубом читалаца школе
- одржавање стручних часова у библиотеци које организује библиотекар са свим разредима и одељењима у школи (садржај рада са сваким разредом биће истакнут у Годишњем плану)
- информисање корисника (ученика) о новитетима часовима у библиотеци, посетом часова, плакатима, изложбама, прилозима за блог и сајт школе, приказима књига које ће вршити библиотекарска секција
- обележаваће се важни датуми, организовати манифестације и изложбе
- одржавање литерарних вечери поводом обележавања Дечје недеље и Дана школе
- организација једног или више књижевних сусрета сваке школске године
- организација разних хуманитарних акција
- популаризовање књиге и читања пригодним вечерима и приредбама у школи (драматизација одломака из књижевних дела које ће глумом приказати чланови библиотекарске секције)
- рад на развијању медијске и информационе писмености код чланова библиотекарске секције као и код одељења код чијих учитеља и наставника постоји заинтересованост за сарадњу на том пољу
- рад на истраживању читалачких навика ученика који би требао да траје пет година. Тако је настао у школској 2019/2020. години пројекат Читалић, који ће се реализовати за сваку школску годину.
- Сваке године анкетирати одређени број ученика о томе колико, шта читају са посебним освртом став према читању класика у оквиру школске лектире. Ово анкетирање и истраживање би требало да траје континуирано и да се прате промене. Циљ је да се види да ли ученици који су читали и даље читају, шта читају и какав имају став према делима класика.
- Учешће на Антићевим данима – према могућностима

4. РАД СА РОДИТЕЉИМА, ОДНОСНО СТАРАТЕЉИМА

- остваривање сарадње са родитељима у вези са развијањем читалачких навика ученика разговором приликом доласка у библиотеку
- упућивањем на праћење блога и сајта школе где се могу пронаћи информације о активностима библиотеке, предлозима за читање ученика, списковима литературе и сличног

5. РАД СА ДИРЕКТОРОМ, СТРУЧНИМ САРАДНИЦИМА, ПЕДАГОШКИМ АСИСТЕНТОМ И ПРАТИОЦЕМ УЧЕНИКА

- сарадња са стручним већима наставника, педагогом, психологом и директором школе око набавке и коришћења књижне грађе и серијских публикација, те целокупном организацијом рада школске библиотеке
- информисање стручних већа, стручних сарадника и директора о набавци нове стручне литературе за предмете, дидактичко-методичке и педагошко-психолошке литературе.

6. РАД У СТРУЧНИМ ОРГАНИМА И ТИМОВИМА

- рад у школским тимовима на изради годишњег и развојног плана школе и школског програма, на реализацији наставе засноване на истраживању
- рад у Тиму за израду Извештаја о реализацији Годишњег плана рада, све док не буде одређена за рад у неком другом тиму
- учешће у раду, по потреби, Стручног већа српског и страних језика, Стручног већа учитељ, сарадња и са другим стручним већима у школи, редовно присуство на наставничким већима

7. САРАДЊА СА НАДЛЕЖНИМ УСТАНОВАМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА, УДРУЖЕЊИМА И ЈЕДИНИЦОМ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

- сарадња са Градском библиотеком у Новом Саду као и са њеним огранцима
- сарадња са другим школама и другим школским библиотекама
- сарадња са просветним, културним и другим установама
- учешће у раду Подружнице ДШБС и другим стручних организација
- сарадња са Змајевим дечјим играма око гостовања писаца

8. ВОЂЕЊЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ПРИПРЕМА ЗА РАД И СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ

- вођење евиденције набавке књига
- вођење библиотечког пословања и физичка обрада библиотечке грађе
- класификација: каталожка обрада (1 каталог), вођење инвентарне књиге и инвентарисање
- вођење именског каталога
- компјутеризација библиотеке
- вођење документације о раду школске библиотеке и школског библиотекара
- стално праћење стручне литературе из области библиотекарства као и стручних сајтова (нпр. сајт ДШБС, Филолошког факултета у Београду и сличних)
- стална набавка стручне литературе за потребе наставе и ваннаставних активности
- пратити промене из области обавезне лектире и пратити нова издања из области природних и друштвених наука

- учешће на стручним семинарима (који се налазе у ЗУОВ-ом Каталогу) и стручним скуповима који се буду организовали у току сваке од наредне четири школске године ван школе
- учествовање на семинарима који се буду организовали у школи и узимање активног учешћа на њима раније поменутих садржајима
- присуствовање излагањима, презентацијама, угледним и огледним часовима и сличном у школи у оквиру стручног усавршавања у установи
- одласци на промоције књига у Новом Саду
- посета Сајму књига у Београду и Салону књига у Новом Саду

17. Начин остваривања других области развојног плана школе који утичу на образовно-васпитни рад

АКТИВНОСТ	РЕАЛИЗАТОР	ИНДИКАТОР
укључивање у пројетке локалне заједнице	Стручни актив за развојно планирање	Школа реализује и укључена је у више од три пројекта годишње.
укључивање у пројетке покрајниског секретаријата за образовање	Стручни актив за развојно планирање	Школа реализује и укључена је у пројекат годишње.
укључивање у пројетке на државном нивоу и стране донације	Педагошки колегијум	Школа реализује и укључена у више од једног пројекта.
Мотивација наставника у напредовању и подстицај и подршка у раду и иновацијама у раду.	Директор, заменик директора, Педагошки колегијум	Наставни кадар је високо мотивисан и ради на себи и усавршавању својих вештина.
Већа и боља сарадња с родитељима	Наставничко веће, посебно одељењске старешине	Родитељи мотивисани и спремни да се укључе у школске активности (више од 30 родитеља)

18. Индивидуални образовни планови свих ученика који се образују по ИОП

У школи имамо четири ученика која се образују по ИОП-1, једног ученика који се образује по ИОП2 и једног ученика који се образује по ИОП-3 (српски језик С. Мушицки).

Индивидуални образовни планови су у електронској архиви школе и доступни су надлежним органима, а у складу са Законом о заштити података о личности, не могу се давати на увид јавности.

19. Програм безбедности и здравља на раду

Циљеви:

Превентивни: Стварање и неговање климе прихватања, толеранције и уважавања, укључивање свих интересних група (ученици, наставници, стручни сарадници, административно и помоћно особље, директори, родитељи, старатељи и локална заједница) у доношење и развијање програма превенције, подизање нивоа свести и повећање осетљивости свих укључених у живот и рад установе за препознавање насиља, злостављања и занемаривања, дефинисање процедура и поступака за заштиту од насиља и реаговања у ситуацијама насиља, информисање свих укључених у живот и рад установе о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља, унапређивање компетенција наставног и ваннаставног особља, ученика, родитеља, старатеља и локалне заједнице за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања.

Интервентни: Спровођење поступака и процедура реаговања у ситуацијама насиља, успостављање система ефикасне заштите деце у случајевима насиља, стално праћење и евидентирање врста и учесталости насиља и процењивање ефикасности програма заштите, ублажавање и отклањање последица насиља и реинтеграција детета/ученика у заједницу вршњака и живот установе, саветодавни рад са ученицима који трпе насиље, који врше насиље и који су посматрачи насиља.

НАЗИВ АКТИВНОСТИ	ОПИС АКТИВНОСТИ
Формирање Тима за заштиту деце и ученика од насиља злостављања и занемаривања	На почетку школске године, директор установе именује Тим за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања
Израда на годишњем нивоу Плана и програма Тима за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања	На почетку школске године израђује се годишњи план активности за чију реализацију је задужен Тим за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања
Информисање свих запослених и родитеља/старатеља у установи о процедурама и поступцима за заштиту од насиља и реаговање у ситуацијама насиља, као и о интерним школским документима	На наставничком већу и Савету родитеља запослене и родитеље информисати о законским и подзаконским актима који се односе на безбедност ученика и Општим и Посебним протоколом, кућним редом школе, правилима понашања и др. Такође запослене треба информисати о вођењу васпитно дисциплинског поступка.
НАЗИВ АКТИВНОСТИ	ОПИС АКТИВНОСТИ
Стварање позитивне климе међу ученицима, као и стварање безбедног окружења у учионици и школи	Радионице које доприносе подизању свести о значају безбедног окружења у установи, часови одељењског старешине који су посвећени овој проблематици и предавања представника локалне заједнице на ову тему, ученици се сваке школске године на почетку информишу

	о својим правима и обавезама, кућним редом школе и правилима понашања.
Унапређење компетенција наставног и ненаставног особља, родитеља/старатеља за уочавање и решавање проблема насиља, злостављања и занемаривања	Школа преко Тима за стручно усавршавање прати понуду семинара и предавања који се баве проблемом безбедности и прави план присуствовања, Тим за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања шаље своје представнике на предавања о безбедности, и своја знања преноси на колектив путем информисања преко сајта школе, мејлова и интерних предавања или одељењских и наставничких већа. Преко огласне табле, информишу се родитељи о активностима и предавањима на тему безбедности.

Сарадња са локалном заједницом	Тим за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања ће се одазивати на све активности у локалној заједници на које је школа позвана, а које имају за циљ смањење насиља и стварање безбеднијег окружења . У оквиру спољашње заштитне мреже школа ће сарађивати са Центром за социјални рад, ПУ Нови Сад, Домом здравља Нови Сад и Школском управом.
Провера безбедности школског простора и евакуација	Тим за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања именује Комисију за проверу безбедности школског простора која има обавезу да најмање два пута у току школске године

	изврши проверу безбедности школског простора. Тим именује и Тим за евакуацију који два пута у току школске године ради вежбу евакуације.
--	--

НАЗИВ АКТИВНОСТИ	ОПИС АКТИВНОСТИ
Обавештавање руководећих и управних органа о пропустима и мерама за побољшање безбедности у школи	Тим за заштиту деце и ученика од насиља, злостављања и занемаривања периодично и по потреби обавештава директора и Педагошки колегијум о пропустима у процедурама и организацији и предлаже мере за отклањање истих
Програми превенције других облика ризичног понашања (алкохол, дуван, психоактивне сусптанце и малолетничка деликвенција)	Школа организује радионице (Форум театар) и предавања (информатори) у циљу превенције ризичног понашања (алкохол, дуван, психоактивне сусптанце и малолетничка деликвенција). Такође на часу одељењског старешине планирају се наставне јединице које указују на опасност ризичних понашања.
Посете часовима одељењских старешина у циљу упознавања динамике одељења и детекције евентуалних потреба за психосоцијалном подршком одељењима	Школа унапређује на овај начин ментално здравље и развија вештине превладавања стреса у школама и ствара здраво окружење за учење, живот и рад. Пружа се психосоцијална подршка ученицима.

Обележавање Дана толеранције 16.11.	
-------------------------------------	--

	Развијање толеранције према културним разликама
Вршњачка едукација – Светски дан против сиде, пружање прве помоћи	Информисање као превентива болести зависности
Евалуација	На крају школске године вршиће се евалуација и анализирати оствареност задатих циљева.

20. Програм за стицање елементарних знања из српског језика за децу која су школу похађала, односно живела у иностранству

С обзиром да се у нашу школу више пута преселио неки ученик из иностранства, са слабијим знањем српског језика, стекли смо одређена искуства, која су нам помогла да увидимо потребе ученика који у новој средини, доживљавају промене и не владају језиком у потребној мери. На основу тога направили смо план подршке и то:

месец	садржај
септембар	<ul style="list-style-type: none"> - Увод: о српском језику - Гласови, слова, ћирилица и латиница - Речник: бројеви, боје, дани у недељи, месеци у години - Читање и писање
октобар	<ul style="list-style-type: none"> - Врсте речи – променљиве и непроменљиве - Заменице - Помоћни глаголи ЈЕСАМ и БИТИ (потврдан, упитан и одричан облик) - Речник: школа и окружење

	- Читање и писање
новембар	- Именице - Падежи - Речник: породица, град
децембар	- Падежи (наставак) - Придеви - Речник: описивање изгледа - Читање и писање
јануар	- Глаголка времена - Речник: музика, филм, телевизија - Читање и писање
фебруар	- Глаголска времена (наставак) - Речник: описивање догађаја - Читање и писање
март	- Прилози - Речник: спорт - Читање и писање
април	- Реченица и делови реченице - Речник: гардероба и мода - Читање и писање
мај	- Реченице (наставак) - Речник: путовања - Читање и писање
јун	- Понављање и утврђивање

21. Правилник о безбедности

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником регулишу се мере, начин и поступак заштите и безбедности ученика Основне школе "Жарко Зрењанин" у Новом Саду , (у даљем тексту Школа) за време остваривања образовно-васпитног рада и других активности које организује Школа.

Члан 2.

Заштита и безбедност ученика школе организује се у сарадњи са надлежним органом јединице локалне самоуправе .

Члан 3.

У финансијском плану школе обезбеђују се средства за заштиту и безбедност ученика у складу са прописаним мерама овог Правилника.

II ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 4.

Заштита и безбедност ученика Школе остварује се као:

- физичка заштита и безбедност
- здравствена заштита и безбедност
- ментална заштита и безбедност.

III ФИЗИЧКА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 5.

Школа је дужна да обезбеди физичку заштиту и безбедност ученика.

Спровођење ових мера Школа ће остварити у сарадњи са надлежним органима локалне самоуправе, ОУП-а и другима надлежним органима.

Надлежни органи локалне самоуправе дужни су да обезбеде средства Школи за спровођење оних мера које су наложене решењима надлежних инспекција у прописаним роковима.

Члан 6.

Физичка заштита и безбедност се остварује кроз:

- контролу безбедности самог објекта Школе
- контролу дворишта контролу уласка и изласка у школу
- контролу исправности електро, водоводних и других инсталација и уређаја
- заштиту у случају пожара, поплаве и других елементарних активности прву

помоћ

- заштиту за време игранки и других јавних окупљања
- заштиту за време наставе у природи, екскурзија заштиту за време организовања активности ван школе
- заштиту ученика у саобраћају
- предузимање других мера у циљу остваривања физичке заштите и безбедности ученика.

Контрола самог објекта

Члан 7.

Домар Школе је дужан да редовно прати и отклања недостатке на покретној и непокретној имовини Школе.

Справе у физкултурној сали морају се одржавати у исправном стању.

Пре почетка наставне године домар проверава стање висећих справа у физкултурној сали.

У случају да недостатке није у стању сам да отклони, дужан је да обавести директора или секретара Школе.

Члан 8.

Чувар, спремачице, сервирка дужни су да свакодневно прегледају учионице и остале просторије на којима су распоређени и да промене односно недостатке неодложно пријаве домару да их отклони.

Контрола дворишта

Члан 9.

Забрањен је улазак и боравак у дворишту школе свим лицима сем ученицима школе и запосленима у школи, осим у изузетним ситуацијама уз одобрење директора школе.

Члан 10.

Помоћно-техничко особље је дужно да редовно одржава двориште.

Члан 11.

Строго је забрањено улазити превозним средствима на четири точка (кола, камион и сл.) у двориште школе, сем у изузетним случајевима за потребе школе по одобрењу директора.

У школском дворишту забрањено је возити бицикле и мотоцикле.

Контрола уласка и изласка из Школе

Члан 12.

Дежурни наставници и техничко особље остварују контролу уласка у школу. У ванрадном времену (од 21.00 часова до 06:00 часова наредног дана) улазак у Школу је забрањен, сем у изузетним случајевима, по одобрењу директора школе.

У случају било каквих проблема, обавештава се директор или секретар, а у њиховом одсуству психолог школе.

У случају било каквих проблема у ванрадном времену, чувар предузима потребне мере за решавање истих, а по прекој потреби обавештава дежурну службу ОУП, односно секретара или директора школе.

Члан 13.

Задатак спремачица је да обављају послове у оквиру свог радног места тј. да бораве на распоређеним теренима и помажу у вршењу дежурства.

Спремачице су дужне да обавесте секретара уколико се у просторијама ван места предвиђеног за пријем странака (канцеларија директора, канцеларија секретара, рачуноводства, просторија за психолошко-педагошку службу и сл.) налази лице које не ради у Школи.

Члан 14.

Строго је забрањено уносити оружје, оруђе и друге предмете којима се могу нанети озледе, угрозити животи ученика и запослених, односно нанети штета школској и личној имовини.

Службена лица (запослени у ПУ-у и др.) могу уносити оружје у складу с правилима њихове службе.

Члан 15.

Ученицима је забрањено да за време одмора без дозволе одељењског старешине или дежурног наставника изађу из дворишта школе.

Одељењски старешина односно дежурни наставник може дозволити излазак из дворишта школе само у изузетним случајевима (на захтев родитеља и сл.)

Контрола електро, водоводних и других уређаја

Члан 16.

Домар је дужан да свакога дана на почетку рада изврши преглед свих

просторија и увери се у исправност инсталација и постојању услова за несметан рад.

Члан 17.

У колико домар примети неке неправилности дужан је да их отклони, а ако није у могућности да то сам уради, да одмах обавести директора или секретара школе.

Члан 18.

Спремачице и чувар су дужни да после завршеног рада обиђу све просторије и у њима отклоне опасности које би могле да проузрокују пожар, експлозију или неку другу незгоду (искључити електро-уређаје, уклонити запаљиве течности и други лако запљиви материјал и сл.).

Члан 19.

У Школи треба да се обезбеди оптимална температура по стандардима за централно грејање.

Члан 20.

У Школи се мора обезбедити адекватно осветљење.

Прозори се морају редовно (најмање четири пута годишње) чистити, а домар је дужан да редовно мења прегореле неонске цеви.

Заштита у случају пожара, поплаве или других елементарних непогода

Члан 21.

Школа најмање једанпут годишње организује вежбу евакуације у случају пожара.

Учитељи и разредне старешине ће најмање на једном часу одељенске заједнице у току школске године упознати ученике о понашању у случају елементарних непогода.

Члан 22.

Домар школе је дужан да се стара о исправности и употребљивости ватрогасне технике којом располаже школа, да се брине да се иста налази увек на одређеним местима и да о томе води писмену евиденцију.

Прва помоћ

Члан 23.

У случају повреде ученика или запослених дежурни у школи ће затражити

прву помоћ односно медицинско збрињавање у амбуланти Дома здравља која се налази у непосредној близини школе.

Члан 24.

Школа је дужна да обезбеди најмање два ормарића прве помоћи који ће стајати: у кабинету техничког образовања, у кабинету професора физичког, у хемијском кабинету, у биолошком кабинету, у кабинету физике и у педагошко - психолошкој служби.

Наставници су дужни да одржавају ормариће у уредном стању и са потребним количинама санитетског материјала и средстава за пружање прве помоћи и да обавештавају секретара школе о утрошеном материјалу ради замене потрошеног.

Члан 25.

У ормарићу из члана 24. овог Правилника мора се увек налазити следећи санитетски материјал: 2 комада фластер - завоја 5 мањих и 5 већих стерилних првих (заштитних) завоја, 4 комада калико завоја дужине 5 м, ширине 8 см 2 троугласте мараме и 4 сигурносне игле ("зихерице") , 3 пакетића беле вате по 10 гр и 1 пакет просте вате од 100 гр 1 маказе за резање завоја са заврнутом главицом алкохол, јод, хидроген

Забрањено је стављати у ормарић предмете који се не сматрају санитетским материјалом. Ормарић за прву помоћ мора бити закључан.

Резервни кључ се мора налазити код секретара и у педагошко- психолошкој служби.

Заштита за време јавних окупљања

Члан 26.

Пре одржавања јавних окупљања у школи, секретар школе је дужан да писмено обавести ПУ о времену и трајању окупљања.

Члан 27.

За време окупљања у просторијама школе школа је дужна да обезбеди присуство дежурног зависно од броја присутних.

Члан 28.

Строго је забрањено пушење у школи и у дворишту школе, уношење и конзумирање алкохола, опијата и других средстава са психоактивним дејством, као и уношење оружја, оруђа и других средстава којима се могу

нанети озледе, угрозити живот ученика и запослених, односно нанети штета школској и личној имовини.

Непоштовање ових одредби повлачи дисциплинску одговорност како ученика тако и дежурног наставника.

Заштита са време екскурзија и наставе у природи

Члан 29.

Школа организује екскурзије и наставу у природи у складу са Правилником о изменама Правилника о наставном плану и програму основног образовања и васпитања.

Члан 30.

За целокупну реализацију рекреативне наставе, излета, екскурзија, логоровања одговоран је наставник -вођа пута, а кога одреди директор школе. На екскурзије и наставу у природи упућује се по 1 или 2 наставника на 1 одељење зависно од броја ученика. Агенција са којом Школа сарађује у обавези је да обезбеди лекара који ће боравити са децом.

Организоване активности ван школе

Члан 31.

Школа ће, по правилу, организовано да превози већи број ученика ради обављања неких од ваншколских активности (одлазак у музеј, зоолошки врт, позориште, биоскоп и сл.).

У случају мањих група, Школа може да води ученике и без организованог превоза, али је потребно да се претходно обезбеди сагласност родитеља.

Заштита ученика у саобраћају

Члан 32.

Школа ће, у сарадњи са надлежном службом ОУП-а и другим службама (Министарство просвете, Секретаријат за образовање и сл.) спровести едукацију ученика о безбедности у саобраћају.

Члан 33.

Школа ће, у сарадњи са надлежним органом локалне самоуправе, предузети све мере ради обезбеђивања сигнализације на прометним раскрсницама, обезбеђивање школског полицајца и других мера ради заштите ученика на путу од куће до школе.

Предузимање других мера у циљу обезбеђивања физичке заштите

и безбедности ученика**Члан 34.**

Запосленима у Школи забрањено је да пуше у просторијама школе као и да уносе односно користе алкохол , опијате, наркотичка средства и друга средстава са психоактивним дејством.

Члан 35.

У циљу заштите школске имовине и безбедности деце у школском дворишту ван радног времена школа ће обезбедити ноћног чувара уколико добије средства од Министарства просвете.

IV ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА**Члан 37.**

Здравствена заштита и безбедност се остварује кроз: одржавање хигијене у школи и школском дворишту хигијену исхране редовне систематске и санитарне прегледе, едукацију ученика и наставника о очувању здравља, препознавању заразних болести и друге активности у циљу обезбеђења здравља ученика.

1. Одржавање хигијене у школи**Члан 38.**

У циљу обезбеђивања здравствене заштите и безбедности ученика, спремачице и чувар-спремач су дужни да:

Свакодневно одржавају чистоћу и врше дезинфекцију у одређеним просторијама (свакодневно да обришу подове, више пута у току дана очисте тоалете са средствима за дезинфекцију, редовно обришу намештај и опрему, књиге у библиотеци,) и дворишту (најмање једанпут дневно почисте двориште и улични део уколико временске прилике то дозвољавају);

Два пута у школској години, а по потреби и чешће, детаљно чисте све просторије (перу зидове, рибају подове, перу прозоре , врата и опрему)- генерално чишћење; Редовно носе мантиле и одговарајућу обућу, Чисте снег на прилазима Школе, Врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора и секретара школе.

Члан 39.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите домар школе је дужан:

- редовно да коси траву и одржава живу ограду у школском дворишту и испред

школе (најмање 3 - 4 пута годишње)

- редовно одржава санитарни чвор у исправном стању (исправност славина, казанчића, бојлера, санитарија и сл.)
- редовно одржава објекат, инсталације и инвентар школе у исправном стању.
- редовно учествује у чишћењу снега и леда са степеништа школе и других прилаза школи,
- редовно носи одговарајућу одећу и обућу за рад редовно одржава школско возило у исправном стању
- врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора и
- секретара школе.

2. Хигијена исхране

Члан 40.

У циљу обезбеђивања здравствене заштите сервирка је дужна да:

- најмање два пута годишње обави санитарни преглед
- рукује и складишти намирнице у складу са хигијенским прописима
- редовно носи чисту униформу и капу на глави редовно одржава
- чистоћу у кухињи и трпезарији, редовно дезинфикује радне
- површине и посуђе храну не додирује директно рукама
- врши друге послове у складу са систематизацијом послова и по налогу директора и секретара школе.

3. Санитарни и систематски прегледи

Члан 41.

Ученици обављају систематске прегледе у сарадњи са надлежном службом Дома здравља.

2. Едукација ученика и наставника

Члан 42.

Школа ће кроз часове одељенске заједнице спроводити едукацију ученика о заштити здравља, препознавању заразних болести, вашљивости и сл.

По потреби школа може организовати и семинаре на ту тему за све запослене у Школи.

Члан 43.

У случају да је ученик оболео од неке заразне болести или постоји сумња у то, наставник ће ученика одстранити са часова и позвати родитеља и здравственог радника односно здравствену службу ради отклањања наведеног проблема.

Члан 44.

Систематску стоматолошку заштиту ученика спроводи надлежна служба дечје зубне амбуланте.

V МЕНТАЛНА ЗАШТИТА И БЕЗБЕДНОСТ УЧЕНИКА

Члан 45.

Ментална заштита и безбедност ученика се остварује кроз:

- уважавање личности детета, развијање
- хуманих односа у Школи
- успостављање оптималних односа између наставника и родитеља
- поштовање Правила понашања ученика, запослених и родитеља ученика у Основној школи „Жарко Зрењанин“
- свим другим активности у циљу очувања менталног здравља деце.

1. Уважавање личности детета

Члан 46.

У Школи су забрањене активности којима се угрожавају или омаловажавају ученици по основу расне, националне, језичке, верске или полне припадности, као и подстицање тих активности. У Школи је забрањено физичко кажњавање и вређање личности детета.

2. Развијање хуманих односа у Школи

Члан 47.

Односи међу ученицима треба да буду засновани на међусобној сарадњи и помоћи, другарству, пријатељству, уважавању и поштовању личности и пристојном опхођењу.

Међусобне неспоразуме и сукобе ученици решавају у оквиру одељенске заједнице, уз посредовање одељенског старешине, психолога односно дежурног наставника.

Међусобне неспоразуме и сукобе ученика и наставника решава директор школе у сарадњи са школским психологом.

Члан 48.

Ученик који непримерено, грубо, агресивно и на други неприхватљив начин се понаша према другим ученицима, запосленима или трећим лицима подлеже дисциплинској одговорности.

Члан 49.

У оквиру одељенске заједнице ученици ће се редовно едуковати о хуманим међуљудским односима, умећу комуникације, толеранцији, сектама и другим облицима манипулације и сл.

3. Развијање оптималних односа између наставника и родитеља**Члан 50.**

Ради решавања кључних образовно-васпитних питања (успех у школи, психофизички развој, проблеми у школи, ексцесна понашања, организација ваннаставних активности и сл.) повремено ће се организовати едукација родитеља путем семинара, радионичарским радом, дружењем, одржавањем културних манифестација и др.

22. Правилник о награђивању и похваљивању ученика и запослених

Члан 1.

Правилником о о похваљивању и награђивању ученика Основне школе “Жарко Зрењанин” у Новом Саду (у даљем тексту: Правилник) уређује се начин и поступак похваљивања и награђивања ученика као и врсте похвала и награда ученика Основне школе “Жарко Зрењанин” у Новом Саду (у даљем тексту: Школа).

Члан 2.

Похвале и награде додељују се ученицима за укупан успех у учењу и владању, за успех у раду и учењу у појединим наставним предметима, као и за успешно учешће у ваннаставним активностима.

Похвале могу бити за:

- 1) одличан успех и примерно владање;
- 2) постигнут изузетан успех из појединих наставних области, односно за изузетан успех у појединим ваннаставним активностима;

3) освојено прво, друго или треће место на школским такмичењима;

4) "Бака генерације".

Похвала из става 2. тач. 4) овог члана додељују се ученику завршног разреда. Похвале се додељују на крају наставне године и могу бити писмене и усмене. Усмену похвалу ученик добија за остварене резултате у раду, учењу и понашању у току наставног периода и саопштава их одељенски старешина пред одељењем и родитељима.

Писмену похвалу одељењког старешине и одељењског већа ученик добија за остварене резултате у раду, учењу, понашању, као и за учешће у културној и јавној делатности школе, на крају класификационих периода или на крају првог полугодишта и уписују се у ђачку књижицу.

Члан 3.

Ученици који на крају наставне године постигну општи успех одличан (5,00) и примерно владање похваљују се за постигнут одличан успех и примерно владање писменом похвалом коју добијају уз ђачку књижицу или сведочанство.

Похвала за постигнут изузетан успех из појединог наставног предмета, односно за постигнут успех у појединим ваннаставним активностима, додељује се ученицима који су се у току наставне године посебно истицали у тим наставним областима.

Члан 4.

Бака генерације проглашава Наставничко веће, на предлог Одељенског већа. Похвала "Бак генерације" додељује се ученику завршног разреда који добије највише бодова по правилнику

Наставничко веће може посебном одлуком, ученику који постигне изузетне резултате у афирмацији школе, доделити до 5 бодова који ће се узети у обзир при утврђивању бодовне листе кандидата за избор Бака генерације.

Члан 5.

Награде добијају ученици који на конкурс школског Тима за заштиту деце од насиља, занемаривања и злостављања буду у својим одељењима изабрани за најтолерантније.

Додељује се Плакета хуманости ученику или одељењској заједници за показану изузетну хуманост у претходној школској години.

Додељује се похвалница «Зелени лист» одељењу које сакупи највише еколошких бодова, које одређује Еко-одбор школе.

Похваљују се ученици за допринос култури читања, избор врше одељењскњ старешине, наставници српског језика, библиотекар на основу библиотечке евиденције и Читалачког дневника. Похваљују се три ученика нижих разред и три ученика виших разреда.

Посебно може да буде награђен ученик на основу одлуке Наставничког већа или директора за допринос у стварању веза међу представницима локалне заједнице (у смислу грађана) и ученика.

Члан 6.

Награде се додељују ученицима као признање за изузетан успех постигнут у учењу и раду у свим наставним и ваннаставним активностима, као и признања за освојено место на такмичењима које је школа организовала или у њима учествовала.

Награде ученику могу бити у облику посебних диплома, уверења и књига, а у изузетним случајевима и у симболичним поклонима.

Награде се могу додељивати појединим ученицима или групи ученика, као и одељенској заједници, на крају наставне године.

Награде додељује наставничко веће, на предлог одељењског већа.

Награде ученицима могу додељивати и спонзори, односно донатори, на основу критеријума које пропишу својим актима.

Ученици могу добити и друге облике материјалног награђивања који се исказују кроз плаћене екскурзије, летовања, одморе, куповину спортске опреме, реквизита и слично као трансфер од неких од нивоа власти. Предлог за доделу награда и похвала даје одељенско већа на основу мишљења одељенског старешине или стручног актива.

Члан 7.

У току школовања ученик може да добије диплому за изузетан општи успех, односно диплому за успех из појединих наставних предмета и области.

Врсте диплома, начин и услове за њихово додељивање прописује министар.

Члан 8.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли Школе.

23. Модернизација наставног процеса и увођење модерних наставних метода и облика рада

Модернизација наставе подразумева увођење свих нових и креативних метода и подстицај наставницима да уводе нове и то: интерактивне/ партиципативне метода, промена позиције ученика у процесу учења (ученик као активни партнер у конструкцији знања), промена позиције наставника у процесу поучавања (наставник као посредник знања и као ученик – тзв. учитељ незналица), интегрисање у школски курикулум садржаја који промовишу интеркултуралност, подржавају вредности инклузивног образовања и критичко мишљење код ученика, отварање школе ка ресурсима који се смештени изван ње (хуманим/цивилним, материјалним, привредним), успостављање партнерстава са различитим подрживачима и заинтересованим странама (привредни, државни и цивилни сектор).

Политика високих очекивања у школи подразумева висок ниво компетенција и наставника (компетентни практичари) и школске администрације. Другим речима, захтева висок ниво управљања институцијама и процесима образовања што се сматра компетентним образовним системом. У компетентном систему ми смо функционална и ефикасна школа зато што је наставни кадар компетентан, наставници преносе јасну информацију својим ученицима о томе шта су и како постигли, односно како и шта треба да унапреде у свом учењу/знању. Родитељи се редовно обавештавају о постигнућима и новим методама наставе и радо прихватају да њихова деца уче на модерне начине и модерним методама.

У оквиру модернизације планира се онлајн сарадња са родитељима и онлајн реализација неких делова наставе. Наставници су обучени на основу едукација да користе бројне интернет алате.

24. Пројектне активности школе

Врста пројекта	Укљученост	Број запослених који учествују у пројектима
Пројекти локалне самоуправе	Редовно се конкурише, примљени у пројекте	30
Донаторски пројекти	Обучени за конкурисање, примљени у пројекте	10
Пројекти покрајинског Секретаријата за образовање и Министарства просвете, науке и технолошког развоја	Редовно се конкурише, сарадња са институцијама, примљени у пројекте	20
Хоспитовање студената катедре за немачки језик Универзитета у Новом Саду	Сваке године студенти долзе на хоспитовање (група од 10 студената, по 12 часова, укупно 120 часова годишње)	2
Хоспитовање студената Академије уметности Универзитета у Новом Саду	Сваке године студенти долазе на хоспитовање (група од 20 студената, до 6 часова недељно, укупно 120 часова)	2
Међународни електронски пројекат «Слика других»	Током целе године (комуникација помоћу писмима и презентација)	2
Пројекат «SPEED-DATING» (брза	Један сусрет годишње	2

конверзација) на немачком језику		
Пројекат «Припремна настава за предшколце – будуће прваке»	Сваке године у мају и јуну	10
Међународни пројекат «Вода у срцу науке»	Током целе године	10
Међународни пројекат «Сарадња са школом из Темишвара»	Током целе године	20
Пројекат «Звезде толеранције»	Током целе године	15
Ерасмус+ пројекти	Током целе године	17

25. Програм стручног усавршавања

У складу са развојним приоритетима школе, план стручног усавршавања наставника, стручних сарадника и директора усмерен је на остваривање стратешких циљева предвиђених у развојном плану школе.

Циље је јачање педагошких компетенција и континуирано стручно усавршавање наставника, стручних сарадника и директора на основу исказаних личних планова професионалног развоја, резултата самовредновања и у складу са потребама школе.

На основу досадашњих анализа и утврђених потреба, у планирању стручног усавршавања примењени су стандарди компетенција - К₁, К₂, К₃, К₄, а од приоритетних области највише су заступљене:

- превенција злостављања и занемаривања
- сарадња са родитељима, ученицима и ученичким парламентима
- комуникацијске вештине
- инклузија деце и ученика са сметњама у развоју и из друштвено маргинализованих група

- информационо-комуникационе технологије
План стручног усавршавања наставника, стручних сарадника и директора обухвата следеће активности:
- различите облике стручног усавршавања ван установе
- презентацију и примену стечених знања са семинара и других облика стручног усавршавања ван установе у настави и ваннаставним активностима
- афирмацију примера „добре праксе“ у савременој настави кроз презентације, угледне и огледне часове
- презентације савремених наставних средстава
- реализацију пројеката образовно- васпитног карактера и програма од националног значаја у установи
- учествовање у истраживањима, програмима огледа, планирању и остваривању облика стручног усавршавања у установи, у складу са потребама запослених

Овим активностима се запосленима омогућава да равномерно развијају своје компетенције и граде професионални идентитет,

У Развојном плану трећа приоритетна област је „Стручно усавршавање и компетенције наставника“ и у оквиру те области задатак 3.1 је :

„У току наредних пет година радити на константном стручном усавршавању наставника из што различитијих области и стицање што разноврснијих компетенција како би се ухватио прикључак са тенденцијама у образовању, развијати здрав такмичарски дух у стицању нових компетенција и реализација примера добре праксе“.

26. Самовредновање школе

Шта је самовредновање?

Самовредновање је процес сталног праћења, анализирања и процењивања успешности властитога рада. Самовредновање је процес неопходан за унапређивање образовно-васпитног рада у свим доменима.

- процена квалитета рада установе и врши се на основу стандарда квалитета рада установе
- Колико је добра наша школа?

- Како то знамо?
- Шта треба да учинимо да буде још боља?

Циљ самовредновања:

- унапредити квалитет рада школе. Извештаји о самовредновању служе као основ за планирање и припремање васпитно-образовног рада. За сваку школску годину врши се израда плана самовредновања на основу анализе показатеља из претходних година и у сарадњи са тимом за развојно планирање.

Области за самовредновање:

- Школски програм и Годишњи програм рада
- Настава и учење
- Постигнућа ученика
- Подршка ученицима
- Етос
- Ресурси
- Руковођење организација и обезбеђивање квалитета

Законска основа:

- Правилник о стандардима квалитета рада установе (Национални просветни савет , 01. фебруар 2011.)
- Правилник о вредновању квалитета рада установе (Министарство просвете , 27. децембар 2011.)
- Стандарди квалитета рада образовно-васпитних установа (Завод за унапређење квалитета образовања и васпитања , 2010.година)

У раду могу да се користе, као подршка при избору методологије и инструмената рада, и: Приручник за самовредновање и вредновање рада школе, Водич за самовредновање за установе у стручном образовању, Приручник за развој инклузивне културе и др., али вредновање и извештај треба конципирати према прописаним стандардима у свих седам области. Установе треба да самовреднују седам области у петогодишњем циклусу.

Годишњи план самовредновања припрема тим за самовредновање. Годишњи план самовредновања доноси се на основу процене стања у установи и саставни је део годишњег плана рада установе. У годишњем плану самовредновања дефинишу се:

- предмет самовредновања, односно област која ће бити вреднована према стандардима квалитета рада установе,
- предвиђене активности,
- временска динамика,
- носиоци активности;
- инструменти и технике самовредновања,
- исходи и критеријуми успеха, односно начин евалуације.

Самовредновање се врши на основу анализе квалитета евиденције и педагошке документације установе, програма образовања и васпитања, годишњег плана рада и развојног плана установе, базе података у оквиру јединственог информационог система просвете, стручног усавршавања, података прикупљених из истраживања спроведених у установе, ефеката реализованих активности у пројектима и других извора, затим на основу праћења различитих активности образовно-васпитног рада, као и на основу разговора, стручних дискусија, састанака, резултата спроведених анкета и др. Тим за самовредновање прикупља и обрађује податке везане за предмет самовредновања и врши анализу квалитета рада установе.

Кораци самовредновања - један пример (о начину рада, инструментима и осталом договору се тим, на основу законске регулативе, сходно аутономији установе):

- успостављање договора о областима самовредновања и одговорностима чланова тима;
- проучавање области квалитета и договор о циљевима, стандардима, индикаторима и нивоима које треба преиспитати;
- идентификовање и прикупљање доказа за процену оствареног нивоа одређеног стандарда у свим индикаторима;
- уочавање јаких и слабих страна,
- састављање извештаја о процесу самовредновања;
- давање предлога у вези са унапређивањем уочених слабости (акциони план), са дефинисањем критеријума успеха;
- уграђивање акционог плана у годишњи план рада установе;

- реализација плана,
- евалуација плана,
- годишњи извештај о самовредновању,
- дефинисање даљих активности ради непрекидног унапређивања квалитета рада.

Извештај о самовредновању на годишњем нивоу директор подноси васпитно-образовном већу, наставничком већу, педагошком колегијуму, савету родитеља и органу управљања.

Извештај садржи:

- опис и процену остварености стандарда квалитета рада установе,
- предлог мера за унапређивање квалитета рада установе и
- начин праћења остваривања предложених мера.

Директор обезбеђује начин да извештај о самовредновању у претходној школској години буде доступан свим заинтересованим корисницима.

На основу извештаја о самовредновању у целини, извештаја о остварености стандарда постигнућа и других индикатора квалитета рада, установа доноси развојни план. Нови развојни план као полазну основу узима резултате самовредновања. Школским програмом одређују се активности и програми који обезбеђују остваривање развојног плана, а у годишњем плану рада се све те активности операционализују и конкретизују.

Кључна област коју вреднујемо у 2014-2015. је НАСТАВА И УЧЕЊЕ.

Стандарди квалитета рада васпитно-образовне установе за област **Настава и учење**

- 2.1. Наставник примењује одговарајућа дидактичко-методичка решења на часу.
- 2.2. Наставник учи ученике различитим техникама учења на часу.
- 2.3. Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика.
- 2.4. Ученици стичу знања на часу.
- 2.5. Наставници ефикасно управљају процесом учења на часу.

2.6. Наставник користи поступке вредновања који су у функцији дањег учења.

2.7. Наставник ствара подстицајну атмосферу за рад на часу.

Увидом у педагошку документацију наставника, анализом посећених часова, анкетирањем и индивидуалним разговорима са наставницима тим је дошао до следећих закључака:

Кључне снаге

- Професионална стручност наставника
- Оријентисаност на унапређивање квалитета наставе
- Добра опремљеност (лаптоп рачунари и телевизори у свим учионицама, осавремењавање опреме кроз пројекте- паметнатабла)
- Сарадња са другима (школе, предузећа, локална заједница, ШУ)
- Услови рада
- (објекти, фискултурна сала)
- Усклађеност дневних припрема наставника и месечних планова рада са годишњим планом рада наставника
- Месечни планови рада и дневне припреме наставника су урађене са свим неопходним дидактичко-методичким елементима
- Припрема часа је усклађена са током часа
- Структура наставног часа је јасно изражена

Кључне слабости

- Приврженост начинима и облицима наставе и учења који не воде ка постизању савремених циљева (превише фронталног рада са доминантним наставником) – још увек врло мала склоност ка променама, флексибилност код мањег броја наставника
- Недовољно заступљена активна настава
- Приликом оцењивања неки наставници у малој мери консултују ученике

SWOT анализа Области квалитета 6 – Организација рада школе и руковођење	
<p>1. Шта се може похвалити код ове области квалитета? (Овде наведите кључне снаге, које ће бити приказане и у дугорочном развојном плану установе.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Техничка опремљености школе, кабинета и припремних кабинета наставника • Стручни кадар • Летња учионица • Отвореност за промене и спремност за иновације 	<p>2. С којим потешкоћама се сусрећемо? (Овде наведите кључне слабости, које ће бити приказане и у дугорочном развојном плану установе.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Начин мотивисања запослених • Недовољна самоевалуација запослених и стварања, на основу тога, акционог плана
<p>3. Који су наши неискоришћени ресурси? (Наведите све неискоришћене ресурсе и друге могућности које је установа имала које су јој на располагању.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Школско двориште (само један фудбалски терен) 	<p>Шта нас спречава да напредујемо? (Наведите екстерне препреке/претње које спречавају вашу установу да остварује напредак.)</p> <p>Недовољна материјална средства</p>
<p>5. Шта можемо да урадимо да би смо били још бољи? (Наведите главна побољшања** која би се могла спровести –</p>	<p>Ко може да нам помогне да напредујемо? (Наведите установе, особе и све остале који би могли да помогну у побољшавању квалитета рада установе.)</p>

SWOT анализа Области квалитета 6 – Организација рада школе и руковођење	
извршите поређења са осталим установама – пронађите примерена јбоље праксе.) <ul style="list-style-type: none"> • У току је трећа фаза уређења тоалета • Увођење паметних табли у учионици 	Локална заједница, донатори, родитељи

НАЦРТ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Показатељ: Ефекти реализације

Унапредити квалитет тимског рада у школи и направити правилник о континуираном праћењу и вредновању ефективности и ефикасности резултата рада наставника и стручних тимова. **Показатељ:**

Самовредновање

Побољшати и појачати процес личног самовредновања запослених.

Показатељ: Ефикасност и ефективност рада

Донети прецизне критеријуме за похваљивање и награђивање запослених и изградити правилник о мотивацији запослених.

SWOT анализа Области квалитета 5 – Етос	
<p>Шта се може похвалити код ове области квалитета?</p> <p>(Овде наведите кључне снаге, које ће бити приказане и у дугорочном развојном плану установе.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • наставници у великом проценту развијају критичко мишљење код ученика • у школи се организују разне радионице, школске активности, припреме за предшколце, Дан отворених врата, Мислиша, кенгур, међународна сарадња • тим за превенцију насиља организује трибине и радионице • посебна пажња се придаје ученичким радовима у уређењу школе • запослени у школи се према родитељима односе са уважавањем • школа подстиче и отворена је за сарадњу са родитељима и локалном заједницом • родитељи имају добру сарадњу са одељенским старешином свог детета • ученици се наводе на поштовање различитости • развијени су позитивни међуљудски односи • наставници са ученицима раде на јачању емпатије и бриге о људима 	<p>С којим потешкоћама се сусрећемо?</p> <p>(Овде наведите кључне слабости, које ће бити приказане и у дугорочном развојном плану установе.)</p> <p>потребно је допунити и осмислити интерни систем награђивања ученика и наставника за постигнути резултат</p> <p>У мањој мери је прилагођен простор деци са сметњама у развоју (само на главном улазу и улазу из дворишта)</p> <p>родитељи сматрају да у школи треба да се побољша међусобна сарадња и узајамно уважавање</p> <p>бригу о уређењу и одржавању школског простора не воде сви запослени у школи</p>

<ul style="list-style-type: none"> • све информације у вези са дешавањима у школи налазе се на блогу и сајту школе како би се родитељи информисали. • ученици се подстичу на бригу о свом окружењу 	
<p>Који су наши неискоришћени ресурси?</p> <p>(Наведите све неискоришћене ресурсе и друге могућности које установа има или које су јој на располагању.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • У већој мери промовисање резултата ученика са сметњама у развоју • Поред јавног истицања и промовисање резултата ученика и наставника • У већој мери подржавати иницијативе ученика • Награђивање наставника 	<p>Шта нас спречава да напредујемо?</p> <p>(Наведите екстерне препреке/претње које спречавају вашу установу да остварује напредак.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Материјална средства
<p>Шта можемо да урадимо да бисмо били још бољи?</p> <p>(Наведите главна побољшања** која би се могла спровести – извршите поређења са осталим установама – пронађите примере најбоље праксе.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • осмислити радионице у којима ће учествовати и родитељи и деца • организовати активности које ће још више зближити чланове колектива, успоставити још позитивнију социјалну климу, међусобну сарадњу и уважавање • укључити ученике у тим за заштиту деце од насиља 	<p>Ко може да нам помогне да напредујемо?</p> <p>(Наведите установе, особе и све остале који би могли да помогну у побољшавању квалитета рада установе.)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Локална заједница, донатори, родитељи који су у могућности да помогну рад школе

<ul style="list-style-type: none"> • редовно ажурирати податке на блогу и сајту школе • укључити што већи број наставника у уређење школе • Представницима школе у Савету родитеља скренути пажњу да у већој мери прихвате иницијативе и сугестије родитеља. Да на неком од наредних састанака на дневном реду буде и тачка која ће решавати и ову проблематику 	
--	--

Нацрт акционог плана

✓ **Регулисани су међуљудски односи у школи:**

Наставити добру праксу неговања социјалне климе и међуљудских односа у школи.

Израђен Правилник о понашању ученика, родитеља и запослених.

✓ **Резултати ученика и наставника се подржавају и промовишу.**

Подстицати промоцију усећних резултата ученика и наставника. Направити интерни систем награђивања ученика и наставника за постигнуте резултате. У изради је Правилник о награђивању. Пронаћи начин за додатно промовисање ученика са посебним потребама.

✓ **Школа је безбедна средина за све.**

Омогућити чешће присуство школског полицајца и превентивна предавања за ученике и родитеље. Израђен Правилник о безбедности.

✓ **Школски амбијент је пријатан за све.**

Укључити већи број ученика и наставника у уређење и одржавање школског простора. Радити на реализацији пројекта о прилагођавању школског простора потребама деце са посебним потребама.

27. Евалуација школског програма

активност	Носилац активности	Врста обраде података
Праћење извођења наставног плана и поштовање предметног програма	Директор, психолог, педагог,	Посета часовима, упитници, интервјуи
Праћење и евалуација пројеката	Стручни актив за развојно планирање	Извештаји, планови
Праћење и мониторинг педагошког рада са ученицима	Педагошки колегијум	Анкете, интервјуи, огледно-угледни часови
Обавештавање ученика и родитељ о оценама	Одељењски старешина, педагог, психолог	Број контаката са родитељима
Сарадња са стручним већима и рад у тимовима	Сви запослени	Заједнички пројекти и планови
Задовољство родитеља и ученика статусом у школи и међуљудским односима	Тим за самовредновање, Стручни актив за развојно планирање	Анкете, интервјуи, упитници, разговори

28. **Завршне одредбе**

У случају промена анексе Школског програма усвајаће Школски одбор након разматрања, а на предлог директора, и Педагошког колегијума.

Школски програм чува се у електронском облику и има штампану верзију за потребе инспекцијских и надзорних органа са пуним садржајем наставних програма.